

ESG-rapport for 2020

Forord fra styret

Det er med stolthet og ydmykhet DSD lanserer sin første ESG rapport.

Å jobbe for mer bærekraftige løsninger og ha et bevisst forhold til omgivelsene rundt oss er en del av DSDs historiske DNA. Være til nytte for samfunnet, samarbeide med andre og støtte oppunder viktige regionale prosjekter likeledes.

I det siste året har vi arbeidet for at våre prinsipper og ambisjoner innenfor miljø-, sosiale og økonomiske hensyn skulle bli mer konkrete, systematiserte og uttalte. Resultatet har vi oppsummert i denne første, egne ESG-rapporten for hele konsernet.

I 2019 definerte DSD en ny eier- og investeringsstrategi. I den nedsatte vi tre grunnpilarer som våre eierskapsinvesteringer skal være tuftet på; bærekraft, aktivt eierskap og verdiutvikling.

DSD ønsker å være en pådriver for en bærekraftig utvikling, og når vi har jobbet med å utforme en egen ESG strategi, har dette vært et naturlig og godt utgangspunkt for å sette våre ambisjoner og målsetninger.

Vi har oppsummert våre tre overordnede målsetninger innen ESG som følger:

- **Vi skal bidra til å nå klimamålene**
- **Vi skal bidra til lokal verdiskaping, attraktive arbeidsplasser og et godt samfunn**
- **Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring**

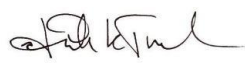
I prosessen med å gå fra ambisjoner til konkrete målsetninger har vi definert ulike mål, og vi har samlet inn underlagsdata og informasjon fra både DSD og våre porteføljeselskaper. Summen av egne og porteføljeselskapenes innspill og historier har dannet grunnlaget for rapporten.

Å arbeide med ESG er en kontinuerlig forbedringsprosess. Denne første ESG-rapporten for 2020 skaper et godt utgangspunkt for fortsatt oppfølging, strukturering og konkrete forbedringstiltak innen ESG i DSD. Gjennom prosessen har vi lyktes med å skape økt bevissthet rundt ESG både internt og i vår selskapsportefølje.

DSD vil rette en stor takk til alle selskapene i konsernet for deres positive engasjement og meget gode bidrag til prosessen og med innhold til rapporten. Sammen beveger vi verdier i en mer bærekraftig retning.

Yuhong Jin Hermansen
Styreleder

Bjørn Anders Dahle
Styrets nestleder

Anita Krohn Traaseth
Styremedlem

Eirik Børve Monsen
Styremedlem

Lena Nymo Helli
Styremedlem

Innhold

Brev fra CEO	4
Hvem er DSD?	6
Investeringsstrategi og porteføljeoppfølging	15
ESG i porteføljeselskapene	23
Maritim og marin	
DSD Shipping	24
DSD Cargo	28
Zinus	31
Rayvn	34
Mobilitet	
Tide	37
Eurobus Nordic	43
imove	45
Reiseliv	
Go Fjords	48
XXLofoten	52

Brev fra CEO

Et ekstraordinært år med kontraster

Året 2020 har vært et spesielt, krevende og samtidig et svært begivenhetsrikt år.

Covid-19 satte samfunnet, bedriften og hver enkelt av oss på prøve. Det har vært og er fortsatt utfordrende, og både daglig drift og den økonomiske utviklingen preges av dette. Samtidig har pandemien åpnet opp for gode, fremtidsrettede muligheter som DSD har tatt.

I løpet av året har vi i fellesskap bevist at vi har evnet å ta grep og tilpasse oss situasjonen. Det ligger i ryggmargen til konsernet å kontinuerlig rigge selskapet for fremtiden. Positive milepæler har blitt nådd. Det startet med en historisk endring. Etter 165 år ble navnet på konsernet endret fra «Det Stavangerske Dampskibsselskab AS» til DSD AS. En beslutning basert på at vi ønsker å bevege oss fra et tradisjonelt industriselskap innen transport og maritim næring, til å bevege oss mot eierskap i teknologiske og bærekraftige selskaper innen mobilitet, maritim og marin, reiseliv og helse.

Vi har laget en ny visjon som understøtter den nye retningen og våre ambisjoner:

Alltid i bevegelse. Sammen skaper vi morgendagens samfunn.

Vi i DSD har, kanskje mer enn tidligere år, arbeidet for å være en god, aktiv eier. Vi har støttet de selskapene som har blitt hardt rammet av pandemien. Samtidig har vi fortsatt vært nysgjerrige og jaktet etter morgendagens løsninger i rollen som et investeringskonsern. For de store eksisterende selskapene våre har underliggende drift utviklet seg positivt i året som har gått. Det er gledelig, og vi har levert på vårt samfunnsoppdrag som det nest største busselskap i landet. I tillegg har vi vist handlekraft og omstillingsevne, og lykkes med nye forretningsmuligheter i et reiselivsmarked som ligger nede med brukket rygg.

Med god finansiell kapasitet har vi i investert i selskaper og arbeidet med mennesker som finner og utvikler fremtidens løsninger. Vi har lykkes med å øke antall selskaper i vår eierportefølje med fem selskaper, til totalt 12 selskaper, i løpet av det siste året. Fellesnevneren for dem alle er at de er teknologidrevet og har en bærekraftig forretningsmodell.

I flere av årets investeringer har vi trukket på vår mangeårige erfaring som eier innen mobilitet og maritim næring. Å ta aktivt ansvar for å skape ny, grønn omstilling er en del av vår historie som vi skal videreføre. Det har vi gjort gjennom å aktivt investere i ny teknologi som reduserer klimagassutslippene innenfor de selskapene vi har eierskap i.

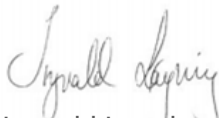
Samtidig skal vi fortsette å søke muligheter innen våre nye satsningsområder og være en pådriver for bærekraftig utvikling. Vi skal bidra til lokal verdiskaping og attraktive arbeidsplasser. Vi skal bidra til å løse en eller flere av våre felles samfunnsutfordringer, inkludert omstillingen til lavutslippssamfunnet. Måten vi skal gjøre dette på er gjennom aktiv eierstyring og i fellesskap med medarbeidere i alle våre virksomheter.

For at vi skal lykkes med et mer bærekraftig samfunn og økonomisk vekst i årene som kommer, har DSD vektlagt at vårt bidrag kan være gjennom å arbeide for samarbeid, kunnskap og likestilte muligheter for alle til å bidra.

I 2020 har selskapet videreført sitt engasjement innenfor kreftforskning, og støttet grupper i samfunnet som trenger litt ekstra hjelp og omsorg gjennom Kirkens Bymisjon. Økonomisk støtte ble videre gitt fra DSDs morselskap, Folke Hermansen AS, til etablering av en ny medisinerutdanning ved Universitetet i Stavanger. Dette for å bane vei for et økt kompetansenivå innenfor helse og omsorg, et viktig område når befolkningen lever stadig lengre. Stavanger Næringsforenings arbeid for å gi begge kjønn like muligheter har vært en god arena for selskapet å delta i, fordi det har hjulpet oss med å rette blikket mot en ambisjon DSD jobber mot; likestilling i arbeidslivet.

Bærekraft er en av grunnpilarene i DSDs sin investeringsfilosofi, og selskapet har i 2020 og 2021 igangsatt et arbeid for å ytterligere konkretisere hva det innebærer. En ESG strategi er definert, og selskapet har kartlagt status, og identifisert oppfølgingstiltak og forbedringsbehov innenfor områdene definert som viktige for konsernet. Mer om hvordan vi håndterer bærekraft både i vår egen bedrift og i selskapene vi investerer i, har vi sammenfattet i denne første ESG-rapporten for DSD.

Å spå fremtiden i en pandemi har vi lært at er krevende, men vi skal fortsette å forfølge vår ambisjon. Skape og vokse. Være i bevegelse. For å lykkes med det er vi avhengige av menneskene vi samarbeider med. Jeg vil takke våre dyktige og dedikerte medarbeidere for innsatsen i et turbulent og usikkert år, og engasjerte samarbeidspartnere og eiere som hjelper oss til å gjøre en forskjell.

Ingvald Løyning
Konsernleder

Hvem er DSD?

DSD er et familieeid norsk konsern med hovedsete i Stavanger. I januar 2020 endret vi navn fra Det Stavangerske Dampskibsselskab AS til DSD AS ("DSD"). Vi har et ønske og en visjon om å skape morgendagens samfunn, og navneskiftet ble et standpunkt for å vise at vi ønsker å bygge en bredde i investeringene utenfor våre tradisjonelle industrier.

Siden starten i 1855 har vi primært drevet industrielt innen transport og maritim virksomhet. Vi har hovedkontorer i Stavanger, hvor majoriteten av teamet sitter og et representasjonskontor i Shanghai, Kina. Konsernet er i endring etter salget av logistikkselskapet Nor Lines i 2017 og ferje- og hurtigbåtrederi i Norled i 2019. Vi anser oss som en industriell eier med høye ambisjoner og satsning på teknologiske og bærekraftige selskaper innen mobilitet, marin/maritim, turisme og helse. Samtidig ønsker vi at bærekraft, aktivt eierskap og verdiutvikling skal være grunnpilarer for konsernets videreutvikling. Vi skal være en pådriver for bærekraftig utvikling og vektlegger dette i alt vi påtar oss.

Visjoner og verdier

Vår visjon er å skape morgendagens samfunn og dette forplikter oss til å utvikle et samfunn vi trygt kan overlate til kommende

generasjoner. Det gjør vi ved å forvalte verdier på en ansvarlig måte der miljø, samfunnsansvar og eierstyring er grunnleggende faktorer som gjør at vi lykkes med vår langsiktige verdiskapning.

Virksomhetsområder og investeringer

Med visjonen om å skape morgendagens samfunn, har vi alltid hatt et bevisst forhold til alt vi omgir oss med, både samfunnet generelt, men også menneskene og miljøet spesielt. Dette betyr at de investeringene vi gjør skal være i mennesker som tenker nytt, har grensesprengende ideer, utvikler verdensledende teknologi, og ellers bidrar positivt til samfunnet vi alle er en del av. Vi skal ta en ledende rolle i utviklingen - det har vi gjort de siste 160 årene og det skal vi fortsette med.

Maritim og marin

Maritim industri har vært en del av DSD helt siden oppstarten i 1855. Gjennom årene har dette utviklet seg til eierskap innen skipsfart og maritim last, frem til i dag hvor vi har betydelig aktivitet innen internasjonal shipping. Fremover ser vi at bransjen endrer seg og nye behov oppstår. Vi ønsker å ta en aktiv del i utviklingen gjennom våre investeringer. Dette gjelder

både å oppdatere flåten etter dagens standarder, men også å investere i teknologi som bidrar til å ta industrien gjennom det grønne skiftet.

DSD-konsernet har stor aktivitet innen maritim industri, spesielt internasjonal Shipping. Samtlige skip i flåten seiler i samseilingspooler og teknisk drift er satt ut til eksterne leverandører. DSD eier både DSD Shipping og DSD Cargo Holding AS som omfatter den gjenværende aktiviteten innen logistikk etter salget av Nor Lines i 2017. DSD Cargo Holding AS eier selskapene Baltic Line AS, som driver en kommersiell linje fra Finland til

Norge basert på innleie av to skip, og Sp/f Skipafelagid Nor Lines (SNL), som eier to skip som går på LNG og driftes av et eksternt ship management selskap.

DSD har også investert i Zinus, som utvikler løsninger for landstrømstilkobling for skip. I tillegg har DSD investert i selskapet Rayvn, kjøpt i desember 2020. Rayvn utvikler en teknologi som automatiserer håndtering av kriser for et bredt spekter av industrinæringer. Begge disse investeringene er i tråd med ambisjonen om å tilrettelegge for en mer bærekraftig maritim næring.

Mobilitet

DSD har siden starten fokusert på transport av mennesker og å gjøre

mobilitet enkelt. I dag er fokuset å gi folk muligheten til å forflytte seg på en rimelig, miljøvennlig og enkel måte. Ikke bare har vi investert tungt i tradisjonelle transportløsninger, men vi jobber også aktivt med å bidra til utviklingen av nye og mer bærekraftige mobilitetsløsninger som er bedre tilpasset et sirkulært samfunn.

Innen mobilitet eier DSD 100% av Tide AS, som er Norges nest største og Danmarks fjerde største busselskap. Tides største forretningsområde er bussdrift i offentlige anbudskontrakter, samt at de i Norge driver en betydelig aktivitet innen kommersiell bussdrift. Som en del av Tide har DSD også investert i Ferdia, et teknologiselskap som utvikler løsninger for samkjøring og optimalisering av turbussnæringen. For å møte et økt behov for bærekraft i transportnæringen har DSD gått inn på eiersiden i Eurobus Nordic, som leverer el-busser til det norske og danske markedet.

DSD investerte mot slutten av 2019 i oppstartsselskapet imove AS, et teknologiselskap som utvikler en digital plattform for elbilrelaterte mobilitetstjenester. På den måten har DSD nå en mulighet til å bidra til utvikling av sømløse og bærekraftige løsninger på tvers av hele transportnæringen.

Reiseliv

I tråd med å møte menneskers behov for å oppleve verden, har DSD også en ambisjon om å fasilitere opplevelsene som hører med reisen. Dette gjelder ikke bare å tilrettelegge for å bringe mennesker til de vakreste stedene i Norge, men også å gjøre hele prosessen rundt så behagelig som mulig. DSD investerer i teknologiutvikling, opplevelsene og mobiliteten innen reiseliv.

Vi har i mange år hatt betydelig aktivitet innen reiseliv og turisme gjennom datterselskapene Tide og Norled. Satsingen ble i 2019 skilt ut og samordnet i et nytt selskap, Go Fjords AS. Go Fjords hadde ved årsskiftet 11 ansatte i Bergen. Selskapet tar turister med til kjente og mindre kjente attraksjoner i fjellet, langs fjorden og ved kysten langs hele Norge. Go Fjords leverer totalopplevelser til turister gjennom egen distribusjonskanal. I tillegg eier Go Fjords selskapet Adventure Tech som leverer softwaren Bilberry til markedet. Bilberry er et operativsystem som forvalter hele virksomheten - alt fra å holde orden på kundeoppfølging og bookinger til å styre ressurser og økonomi. Go Fjords har også eierandel i opplevelsesselskapet XXLofoten, som et tiltak for å løfte selskapets tilstedeværelse i reiselivssektoren i Nord-Norge.

Helse

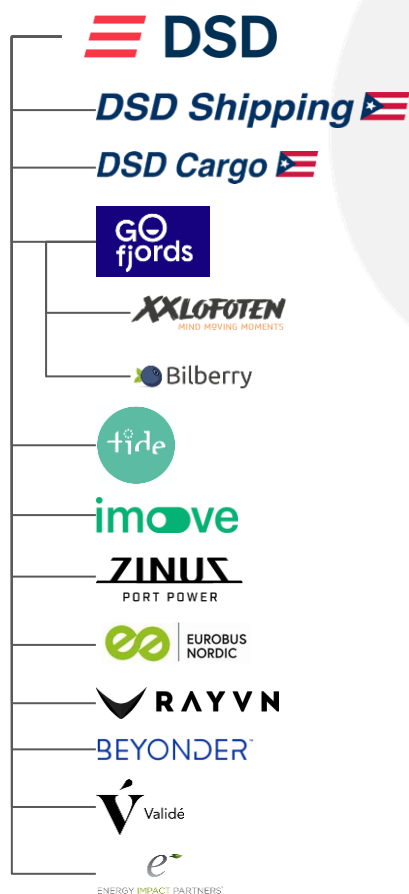

Helse er et nytt satsningsområde for DSD. Ambisjonen er å utvikle kompetanse og erfaring til å investere i selskaper som utvikler grønn, smart og nyskapende teknologi innen helse og omsorg.

Bærekraft i DSD

Med en visjon om å være en pådriver for bærekraftig utvikling, har vi satt mål og ambisjoner som underbygger dette, som bidrar til å sette en tydelig forventning til investeringene vi gjør og til måten vi opptrer på som eier. De tre satte målene gjenspeiler miljø, samfunn og mennesker, og styring og forretningsetikk, for å favne hele spekteret innen bærekraft, og defineres som at; Vi skal bidra til å nå klimamålene; Vi skal bidra til lokal verdiskaping, attraktive arbeidsplasser og et godt samfunn; og Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring.

Disse målene er rettleidere for vårt eget arbeid, men også for porteføljeselskapene som alle har et bevisst forhold til målene vi har satt. For å tydeliggjøre hvordan vi ønsker å oppnå disse målene har vi også satt ambisjoner som underbygger hvert mål (figur 1). Disse ambisjonene tydeliggjør hvor vi ser at vi kan gjøre en forskjell og bidra til å skape bærekraftig

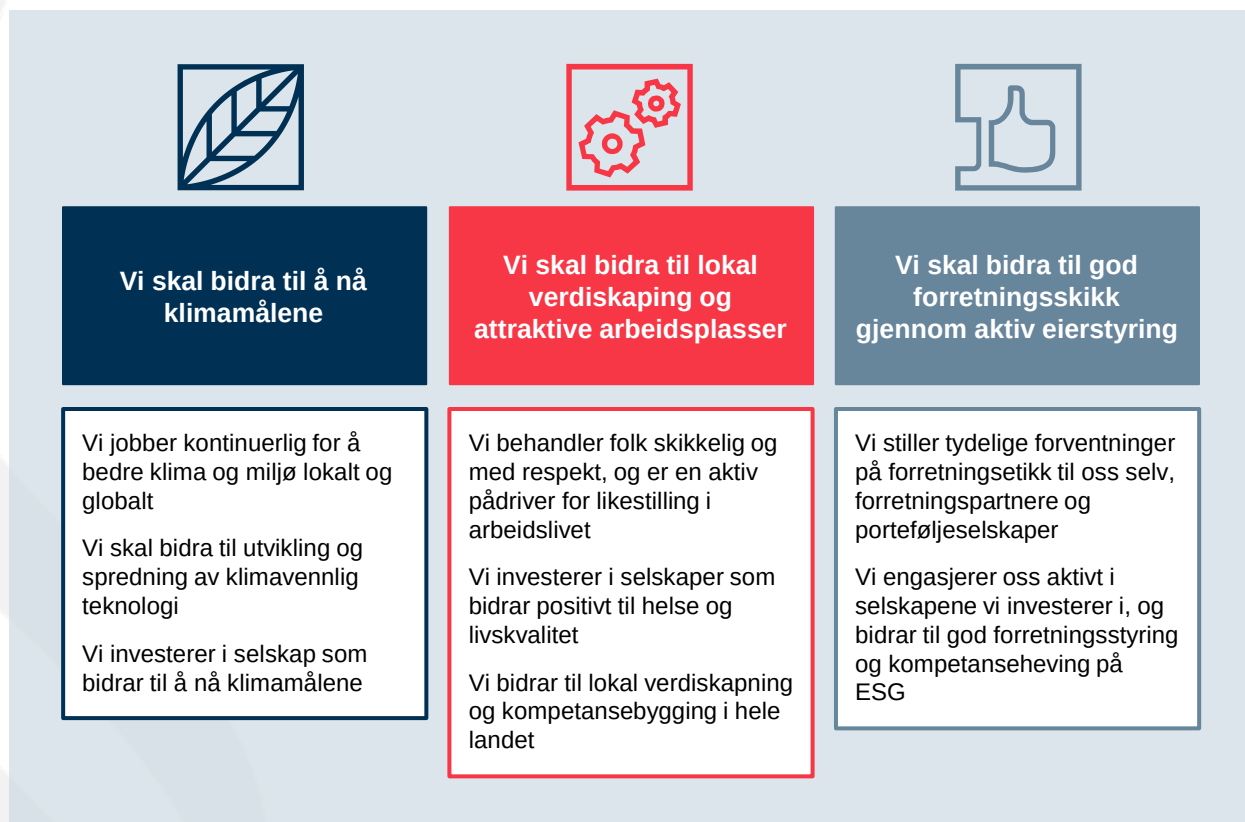
Figur 1: DSDs portefølje og eierstruktur

samfunnsutvikling. Et spesielt fokus ligger på utvikling av teknologi som bidrar til reduksjon i utslipp og/eller til bedring av helse og livskvalitet.

DSD fasiliterer grønn innovasjon, lokal utvikling og helhjertet forretningsstyring for å bygge morgendagens samfunn. Våre selskaper går foran i den digitale utviklingen og har en unik kompetanse i å forene teknologi og bærekraftige løsninger. Samtidig

jobber selskapene aktivt med lokal utvikling, enten gjennom bruk av lokale leverandører, kompetansehevingstiltak, eller egen lokal tilstedeværelse. Som eier har vi et bevisst forhold til vår egen rolle

som sparringspartner og pådriver for bærekraftig beslutningstaking i styrerommene. På denne måten bygger vi bevissthet blant porteføljeselskapene og utfordrer dem til å ta en aktiv del i utviklingen av morgendagens samfunn.

Figur 2: Våre mål og ambisjoner innen ESG

Våre resultater

Våre mål og ambisjoner gjelder ikke bare for våre porteføljeselskaper. Som en betydelig næringslivsaktør har vi et ansvar for å gå foran som et godt eksempel, både for selskapene vi investerer i, og for andre i våre bransjer. Som eier skal vi skape bevissthet rundt bærekraftstematikk og utfordre til bærekraftige beslutninger, samtidig som vi jobber aktivt med bærekraft i vår egen organisasjon.

27% av selskapene i porteføljen utvikler klimavennlig teknologi

Kvinneandelen i DSD sin konsernledelse er 20%

ESG var et dedikert agendapunkt i 2 styremøter i 2020

Vi skal bidra til å nå klimamålene

Som en liten organisasjon har små direkte klimagassutslipp. Tiltak som HjemJobbHjem-ordningen, som tilrettelegger for klimavennlig transport til og fra kontoret, og kildesortering og resirkulering av avfall, har bidratt til å ta dette ytterligere ned.

Vår største påvirkning på miljøet ligger i våre investeringer. I dag arbeider 27% av våre selskaper

med utvikling av teknologi som vil være med på å ta ned klimautslippene i den bransjen de opererer. Selv om dette er selskaper som enda er i startfasen av sine respektive utviklingsløp er vi stolte av å ta del i omstillingen av utslippstunge industrier som transport og marin sektor.

Vi skal bidra til lokal verdiskaping og attraktive arbeidsplasser

Vi har et sterkt fokus på å tilby våre ansatte et arbeidsmiljø som legger til rette for en god balanse med familie og fritid og sikrer god helse. Noen tiltak her inkluderer HjemJobbHjem-ordningen, helseforsikring og refusjon av treningssenterutgifter.

For å bedre kjønnsbalansen i vår organisasjon deltar vi i Næringsforeningens 50/50 Likestillingsprogram (se boks på side 12).

DSD har alltid vært en sterk bidragsyter til lokalsamfunnet. Vi jobber for å sikre at våre bidrag treffer bredt i befolkningen, og kommer hele samfunnet til gode, gjennom økt kompetanse og fellesgoder. Vi har flere faste støtteordninger, i tillegg til de ekstraordinære bidragene i 2020 som er detaljert på side 13. Vi har en stipendordning for studenter fra St.Olav videregående skole i Stavanger som tar økonomistudier utenfor Norden. DSD bidrar i tillegg til Folkefondet, etablert av Folke Hermansen kort tid før hans død i

2006, som gir årlig støtte til kreftforskning ved Stavanger Universitetssykehus, og er støttespiller for både Stavanger Konserthus og Kirkens bymisjon.

Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring

2020 markerte startskuddet for det nye DSD. Med en endret profil som viser vårt fokus på bærekraft, har utarbeidelsen av våre mål og ambisjoner, samt av denne ESG-rapporten, vært det viktigste arbeidet vi har gjort innen ESG den siste perioden. Dette prosjektet har lagt grunnlaget for videre arbeid med ESG og utvikling av en enda mer bærekraftig portefølje over tid.

Aksjoner for 2021

I 2021 vil vi jobbe videre med likestilling, minimumskrav innen forretningsstyring, og videre integrering av ESG i prosesser og

vårt daglige arbeid. Vi vil jobbe målrettet med å øke kvinneandelen i både styret og ledelsen. Vi planlegger også en gjennomgang av etiske retningslinjer og varslingsrutiner i konsernet, for å sikre at vi arbeider med dette på en helhetlig måte. For å sikre videre styring av vårt ESG-arbeid vil vi også arbeide mer spisset med å integrere ESG-strategien i vårt daglige arbeid. Dette vil blant annet innebære kompetanseheving og en gjennomgang av våre rutiner og prosesser.

Sosiale bidrag

"DSD har alltid vært, og skal alltid være, en bidragsyter til gode formål, institusjoner, organisasjoner eller aktiviteter som alle har et felles mål; nemlig å fremme utdanning, kulturliv, forskning eller god folkehelse."

- Ingvald Løyning, konsernleder DSD

Støtte til medisinstudie ved UiS

Sammen med resten av selskapene i Folke Hermansen AS, gav DSD i 2020 en gave på 10 millioner kroner til Universitetet i Stavanger til etablering av en egen, ny medisინutdanning. Dette bidraget er med på å styrke både UiS og regionen, samt å sikre fremtidig kompetanse på og utvikling ved Stavanger universitetssykehus. I tillegg er bidraget i tråd med DSD sin ambisjon om å satse på helse. Dersom det blir realisert at UiS får starte sin egen medisინutdanning vil det akselerere regional helsefaglig utvikling, og det er en utvikling DSD ønsker å være en del av.

50/50 Likestillingsprogram

DSD ønsker å bidra til lokal verdiskapning og attraktive arbeidsplasser. For å lykkes med det, er vi opptatt av at det er like muligheter for både menn og kvinner til å være med å utvikle og å gripe alle de mulighetene som finnes i regionen vår. DSD har derfor engasjert seg i Stavanger Næringsforening sitt Likestillingsprogram 50/50. Gjennom Næringsforeningens ressursgruppe 50/50 jobbes det for å øke andelen kvinner i styrer og ledelse i regionens virksomheter og inspirere selskaper som jobber med å balansere kjønnsfordelingen i leder- og styreverv.

DSD og Herfo Finans donerte midler til sykehus i Wuhan

I februar 2020 donerte DSD og Herfo Finans et mindre beløp hver til en innsamlingsaksjon igangsatt av Xuesong Chen, som er bosatt i Stavanger, men som har studert i Wuhan og har både familie og venner i byen. I februar var viruset enda ukjent for mange og manglende behandlingstilbud og beskyttelse skapte frykt i verden. Pengedonasjonen fra DSD og Herfo Finans gikk i stor grad til desinfeksjonsmiddel og smittevernsutstyr i Hubei-provinsen, der dette utstyret var mangelvare. Tiltaket bidro til å sette fokus på Covid-19 i den første fasen av pandemien.

Investeringsstrategi og porteføljeoppfølging

Hvordan vi jobber aktivt med våre fokusområder innen bærekraft?

I kapitlet 'Hvem er DSD' presenterte vi våre prioriterte områder for satsingen på bærekraft: Vi skal bidra til å nå klimamålene; Vi skal bidra til lokal verdiskaping, attraktive arbeidsplasser og et godt samfunn; og Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring. Systematisk og langsiktig tilnærming til disse ambisjonene vil sikre langsiktig verdiskaping for våre eiere, bidra til positiv endring i samfunnet og samtidig redusere vår risikoeksponering.

Som aktive eiere integrerer vi ESG gjennom hele forvaltningsprosessen fra investeringsfasen til salg. Eksempler på dette er som følger:

- ESG er en integrert del av vår plattform-pluss strategi
- Alle selskaper vi investerer i skal bidra til å løse en eller flere av våre felles samfunnsutfordringer, inkludert omstillingen til lavutslippssamfunnet.
- Vi benytter vår ESG sjekkliste for kvalitetskontroll av alle nye investeringer
- Vi jobber aktivt med selskapene i

Investeringsdirektør Kjørtan Melberg

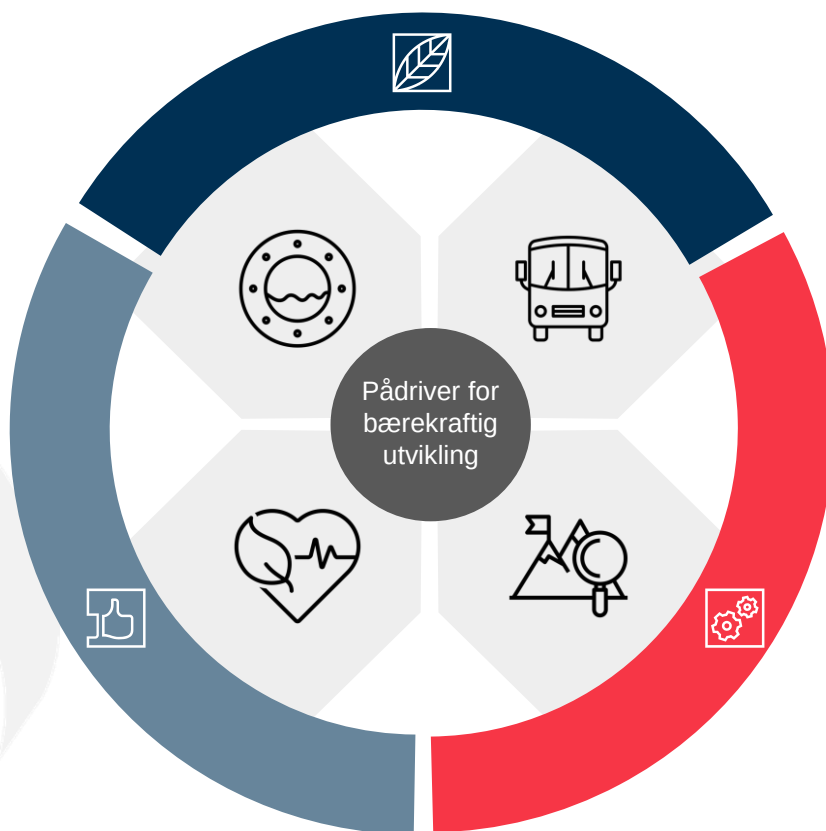
våre portefølje for å heve kompetansen på viktige ESG-temaer og finne gode løsninger sammen.

- Vi samler årlig inn rapportering på nøkkeltall fra alle porteføljeselskap for å sikre at våre minimumskrav møtes.
- I salgsprosesser utgjør ESG-forhold en viktig del av verdipotensialet. Basert på arbeidet som er gjort i de foregående fasene bygges det verdier. (Det som skal inn er tiltak, risiko med tiltak, forventninger fra markedet, og for større selskaper at de har en god ESG strategi)

Som en del av ESG-prosjektet vi har gjennomført i 2021 har vi ferdigstilt vårt rammeverk for god porteføljestyling på ESG. Vår ESG-strategi definerer målbildet for hvilke selskaper vi investerer i og hvordan vi følger opp disse over tid.

Med utgangspunkt i dette målbildet har DSD en ESG-policy (se boks). Dette dokumentet har to viktige funksjoner: Det ene er at alle potensielle nye investeringer vurderes mot kravene i policyen.

Vi vurderer kun investeringsmuligheter som har et positivt bidrag til et eller flere av ESG-målene. Det andre er å stille krav til årlig rapportering fra alle selskapene vi investerer i. Dette er for å sikre at selskapene har fokus på denne tematikken, og at de evner å skape forbedringer over tid. Rapporteringen vil også sette oss som investor i stand til å identifisere felles utfordringer på tvers av våre investeringer, og bidra til å identifisere løsninger og forbedringstiltak.

Hovedpunkter om ESG fra vår ESG policy

3. Overordnet målsetning

DSD ser det i tillegg som en del av sitt samfunnsansvar å bidra til utvikling av et stadig mer bærekraftig næringsliv. DSD integrerer derfor både miljø, samfunns og eierskapsvurderinger (ESG) i sin investeringsvirksomhet. Investeringer skal underbygge DSDs overordnede målsetninger om å (1) bidra til å nå klimamålene, (2) bidra til lokal verdiskaping, attraktive arbeidsplasser og et godt samfunn, og (3) bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring.

5.2 Enkeltinvesteringer

Ved investering i aksjer og obligasjoner fra unoterte utstedere er det lite offentlig tilgjengelig og standardisert informasjon om selskapets ESG-stilling. ESG vurderinger må derfor inngå i analysen av det enkelte selskapet.

(...)

DSD vil primært søke å fremme ESG hensyn gjennom sitt eierskap, men grove brudd på ESG-retningslinjer kan få konsekvenser for DSD sitt eierskap dersom selskapet ikke viser vilje eller evne til å operere i tråd med DSD sine kommuniserte ESG forventninger.

DSD forventer at selskapene på et minimum:

- Anvender en "føre var"-tilnærming til miljøutfordringer
- Bidrar aktivt til bedring av klima og miljø lokalt og globalt
- Bidrar til utvikling og spredning av klimavennlig teknologi
- Behandler folk skikkelig og med respekt, og er en aktiv pådriver for likestilling i arbeidslivet
- Bidrar til lokal verdiskaping, samfunnsutvikling og kompetansebygging
- Sikrer menneskerettigheter og arbeidsrettigheter i egen drift og leverandørkjede gjennom en risikobasert tilnærming
- Utøver god forretningsskikk og aksepterer ingen form for korrupsjon

5.3 Fondsinvesteringer

Ved investering i fond (både PE-, venture-, såkorn- og verdipapirfond) tar DSD inn ESG vurderinger i evaluering av både fondsforvalter og fond. DSD investerer utelukkende i fond der forvalter har tilsluttet seg PRI¹ eller tilsvarende anerkjente ESG-rammeverk, eller implementert tilsvarende anerkjente tilfredsstillende internt ESG-rammeverk.

5.4 Eierskapsutøvelse

DSD er som hovedregel en langsiktig eier og skal bruke sin innflytelse til stadig forbedring av selskapenes arbeid med bærekraft og samfunnsansvar, herunder rapportering. DSD skal i dialog med selskapene sette fokus på håndtering av vesentlige risikoer og muligheter knyttet til miljø- og samfunnspåvirkning.

I tillegg vil DSD engasjere seg gjennom overvåking av selskapenes utvikling, dialog med ledelsen og, der det er hensiktsmessig, ved å utøve innflytelse på strategi, resultater, risiko, kompensasjon og selskapsstyring. (...)

¹ Principles for Responsible Investment <https://www.unpri.org>

Vi har kategorisert våre investeringer på en tre trinns-skala, med utgangspunkt i vår eierandel i selskapet. De tre nivåene innebærer ulike krav som settes til selskapene. På nivå 0 har vi plassert fondsinvesteringer og selskaper hvor vår eierandel er under 10 prosent. Disse investeringene vurderes i henhold til vår ESG policy før vi gjennomfører investeringen, og vi

vil aktivt fremme ESG i vår interaksjon og oppfølging av selskapene, men det vil ikke stilles krav til rapportering i eierfasen.

På nivå 1 finner vi selskaper hvor vi er minoritetseier (under 50 prosent). For investeringer på dette nivået skal minimumskravene i ESG policyen forankres i vår kontrakt med selskapet. Vi forventer også at målene i ESG policyen

Figur 3: Nivå-modellen

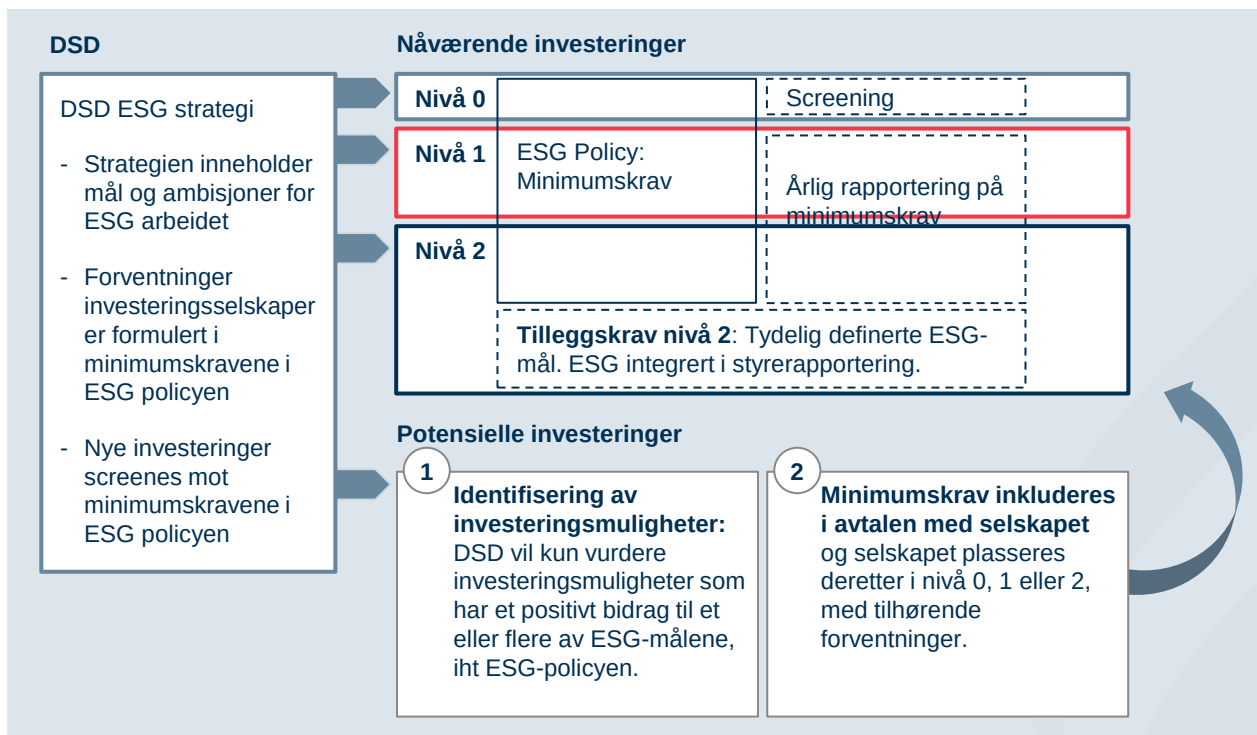
møtes, og at selskapet rapporterer årlig på disse kravene til oss.

Nivå 2 er forbeholdt selskaper hvor DSD er majoritetseier (over 50 prosent). For disse selskapene gjelder forventningene fra nivå 1, samt at det defineres tydelige

ESG-mål utover minimumskravene i vår ESG policy. Selskapene på dette nivået er også forventet å integrere ESG i styrerapporteringen. Dette er for å sikre at styret engasjeres aktivt i måloppnåelsen innen ESG.

2021 er det første året hvor vi ber porteføljeselskapene rapportere på ESG til oss som eier. Basert på vår erfaring fra i år er vi trygge på at dette systemet vil sikre oss god oversikt over risikoer og muligheter i vår portefølje, samtidig som det vil gjøre det enklere for oss som eier å støtte våre selskaper i deres arbeid mot å bedre deres fotavtrykk. Vi har møtt engasjement, pågangsmot og dedikasjon på tvers av vår portefølje, og ser fram til å fortsette samarbeidet på ESG gjennom 2021 og inn i fremtiden.

Ved exit vil vi være i stand til å redegjøre for et selskaps arbeid med relevante ESG-temaer, og kunne vise til forbedringer over tid. I tilfeller hvor selskaper har lykket med å redusere negativ påvirkning og skalere positivt bidrag til viktige samfunnsutfordringer mener vi at dette vil bidra til å gjøre investeringen attraktiv for et bredere utvalg investorer, og at det kan ha en positiv påvirkning på prisingen.

Figur 4: Portefølestyringsrammeverket

Resultater for 2020: Våre investeringer

Dette er det første året DSD samler inn informasjon fra porteføljeselskapene våre til en ESG-rapport. Dataen gitt her gjenspeiler hvilken informasjon selskapene har tilgjengelig i dag. Fokuset har vært å gjøre en kartlegging av selskapenes evne til å rapportere på minimumskravene i ESG policyen, samt å etablere en baseline for 2020 som vi kan måle fremtidige endringer mot. Vi vil etterhvert utvide datainnsamlingen og gi mer detaljert informasjon om hvordan bærekraft håndteres i porteføljen vår.

Basert på rapportering for regnskapsåret 2020 fra både hel- og deleide selskaper i vår investeringsportefølje (ekskludert investeringer på nivå 0), har vi følgende utgangspunkt det videre ESG-arbeidet i porteføljen:

Generelt	Verdi	2020
Totalt antall ansatte i porteføljeselskapene	#	4609
Total omsetning ^{1,2}	mNOK	4,360,409
Verdiskaping ^{1,2}	mNOK	3,017,853
Klima og miljø	Verdi	2020
Antall selskaper som har klimarapportering iht GHG-protokollen eller Miljøfyrtårn	#	2
Antall initiativ for å redusere utslipp i egen drift	#	13
Antall initiativ for å redusere avfall i egen drift	#	9
Antall initiativ for å utvikle og spre klimavennlig teknologi	#	7
Sosialt	Verdi	2020
Diversitet og arbeidsmiljø		
Kvinneandel	%	13%
Kvinneandel i ledelse	%	33%
Antall land representert blant de ansatte	#	58
Antall initiativ for å bedre helse og arbeidsmiljø blant ansatte	#	26
Lokal verdiskaping		
Gjennomsnittlig andel lokale leverandører blant selskapene ³	%	49%
Forretningsetikk	Verdi	2020
Antall selskaper med etablert CoC/etiske retningslinjer	#	6
Antall selskaper med en risikobasert tilnærming til menneske- og arbeidsrettigheter i egen drift og leverandørkjede	#	1

¹ Etter eierandel, ² Rayvn og Eurobus Nordic er ikke inkludert, ³ For internasjonale selskaper regner vi norske leverandører som lokale, mens vi for selskaper med aktivitet kun i Norge, definerer lokale leverandører basert på region.

Overordnet ligger det forbedringspotensiale i hele porteføljen, og vi vil følge opp konkrete muligheter for forbedring videre i 2021.

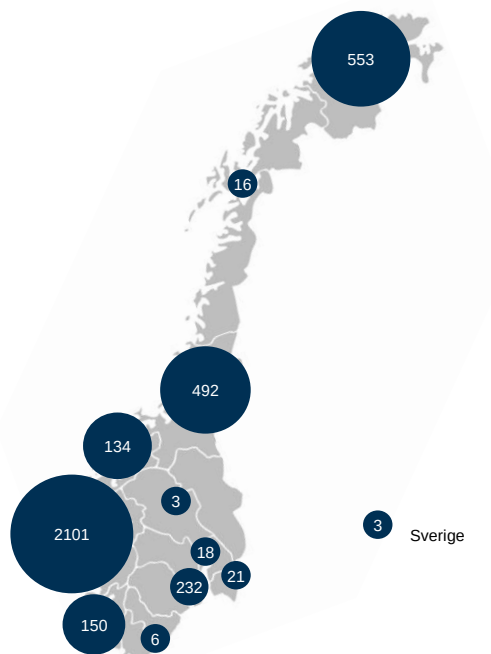
Et bidrag til bærekraftig utvikling

Vi skal bidra til å nå klimamålene

Porteføljeselskapene har alle et ønske om å bidra positivt til klima og miljø. To av selskapene rapporterer på klimagassutslipp: Tide har et klimaregnskap iht GHG-protokollen, mens XXLOfoten rapporterer på utslipp gjennom Miljøfyrtårn-sertifisering.

Totalt har selskapene iverksatt 13 små eller store initiativ for å ta ned klimagassutslipp i egen drift. Blant annet har XXLOfoten byttet ut båtmotorer for å redusere drivstofforbruk og støy, og Tide gir bussjåfører opplæring i miljøvennlig kjøring. De fleste selskapene har også igangsatt avfallsreducerende tiltak. Et eksempel er DSD Shipping og DSD Cargo Holding sin implementering av MARPOL avfallshåndteringsrutiner på sine skip. Flere av selskapene jobber også aktivt med å etablere et bevisst forhold til resirkulering på kontorene sine.

Teknologiutvikling i flere av selskapene i porteføljen gir et vesentlig positivt bidrag til klimaomstillingen. For imove, Zinus og Eurobus Nordic er klimavennlig teknologi deres kjernevirksomhet. Totalt bidrar porteføljen med syv teknologiske initiativ, hvor

Figur 5: Totalt antall ansatte fordelt på fylker

implementering av teknologien de utvikler vil bidra til å øke bevissthet rundt og å redusere utslippene i deres respektive industrier betraktelig. Dette inkluderer blant annet en 67 MNOK investering i elbusser i Tide, delfinansiert av Enova, og et 15 MNOK prosjekt i imove støttet av Miljøteknologiordningen til Innovasjon Norge.

DSD Shipping og DSD Cargo Holding har de siste årene investert i moderne teknologi ved bygging av nye skip, og fornyer stadig sine flåter. I tillegg er Tide og XXLOfoten direkte involvert i forsknings- og utviklingsprosjekter som bidrar til nytenkning og effektivisering av transporttjenester. Prosjektene tar sikte både på å begrense utslipp, og på å skape et sømløst tilbud til reisende.

Vi skal bidra til lokal verdiskaping og attraktive arbeidsplasser

Samlet i DSD sin portefølje har vi skapt 4609 arbeidsplasser, fordelt over hele Norge (se fordeling per fylke i figur 5). Majoriteten av disse er ansatte hos Tide. Dette resulterer i at kjønnsfordelingen i porteføljen styres etter Tides kjønnsfordeling på henholdsvis 13% totalt og 33% kvinner i ledelsen. I tillegg har vi et stort mangfold i nasjonaliteter representert, med ansatte fra over 58 land.

Hele porteføljen viser vilje og engasjement i sitt sosiale arbeid og har totalt iverksatt 26 initiativ for å bedre helse og arbeidsmiljø. Tiltak som faste fellesmøter, fredagsavslutninger, helseforsikring og refusjon av treningssenterutgifter går igjen hos flere av selskapene. I tillegg har de fleste selskapene gjort tiltak for å bedre arbeidssituasjonen i forbindelse med Covid-19, gjennom å tilby teknisk utstyr til hjemmekontor og organisere digitale sosiale arrangementer.

Flere selskaper i porteføljen vektlegger viktigheten av å bidra til lokal verdiskaping gjennom bruk av lokale leverandører, og har et bevisst forhold til dette i sine innkjøpsprosedyrer. Det er primært i tilfeller der lokale leverandører ikke er tilgjengelige at selskapene benytter andre leverandører. Totalt har porteføljen et snitt på 49% lokale leverandører.

Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring

Selv om alle selskapene påpeker et bevisst forhold til etiske holdninger og nulltoleranse for korrupsjon, er det få som har etablerte systemer for å kvalitetssikre etterlevelse av disse forholdene. Totalt er det 6 selskaper som har etablerte etiske retningslinjer. imove er det eneste selskapet som tilbyr kurs i antikorrupsjon og anti-hvitvasking til relevante ansatte.

Flere av våre selskaper stiller krav til sine leverandører, for eksempel krav til ISO-sertifisering. Det er derimot kun ett selskap som har en risikobasert tilnærming til oppfølging av menneske- og arbeidstakerrettigheter i egen drift og leverandørkjede. I Rayvn sitt kvalitetssystem inngår dette i leverandøroppfølgingen.

Mål og ambisjoner for 2021

Med utgangspunkt i denne rapporten og innsikten fra årets ESG-prosjekt vil vi følge opp ESG med hvert enkelt selskap i løpet av 2021, for eksempel i et styremøte. Her vil vi gjennomgå resultatene fra i år, og sammen gjøre en vurdering av strategi, ambisjoner og delmål fremover. Her vil vi også begynne å planlegge neste års rapportering. Vår kompetansehevsplan for ESG vil også omfatte porteføljeselskapene.

ESG i porteføljeselskapene

DSD Shipping

Aktivt eierskap

DSD Shipping er en investering under området Maritim og marin. DSD har 100 prosent eierandel i selskapet.

Om selskapet

DSD Shipping har en internasjonal tankflåte bestående av 10 skip, fire Aframax tankskip, fire MR produkttankskip samt to intermediate tankskip (se oversikt under). Aframax tankskipene er bygget i perioden 2007-2009 og intermediate tankskipene er bygget i 2009, mens MR produkttankskipene er bygget i 2019-2020. Skipene seiles i en pool med Teekay (Aframax), Maersk (MR) og FURUTANK (intermediate). OSM og Wallem drifter skipene på vegne av DSD Shipping, og er sertifisert i

henhold til ISO 9001 Kvalitetsstyring og ISO 14001 Miljøledelse. Alle skipene drives i henhold til gjeldende internasjonale regler for skipsfart (se side 26).

Bærekraft i DSD Shipping

DSD Shipping jobber kontinuerlig med å redusere bruk av drivstoff på sine skip, da dette utgjør selskapets største påvirkning på klima og miljø. Drivstofforbruk rapporteres daglig til poolene skipene leies ut gjennom, hvor tiltak for å få ned forbruket og optimalisere motorbruk er et prioritert tema.

Kategori	Navn	Deadweight (DWT)	År for bygging
Aframax tankskip	<i>Stavanger Blossom</i>	105 641	2007
	<i>Stavanger Bliss*</i>	105 400	2008
	<i>Stavanger Eagle*</i>	105 355	2009
	<i>Stavanger Falcon</i>	105 355	2009
MR produkttankskip	<i>Stavanger Pioneer</i>	49 999	2019
	<i>Stavanger Pearl</i>	49 999	2020
	<i>Stavanger Poseidon</i>	49 999	2020
	<i>Stavanger Pride</i>	49 999	2020
Intermediate tankskip	<i>Stavfjord</i>	16 628	2009
	<i>Stav Viking</i>	16 628	2009

* Solgt i 2021.

På International Association of Ports and Harbours (IAPH) sin Environmental Ship Index (ESI) har *M/T Stavfjord* oppnådd en ESI score på 31.76 og en NOISE score på 0, mens *M/T Stav Viking* har en ESI score på 31.99 og en NOISE score på 0.

DSD Shipping sin største mulighet for å betydelig redusere drivstofforbruk ligger i design av nybygg. I den gradvise videreutviklingen av flåten har DSD Shipping over flere år tatt et proaktivt standpunkt i å bygge skip med ny, miljøvennlig teknologi.

MR nybygg 2019-2020

I designet av skipene som ble bygget i 2019-2020 introduserte DSD Shipping en rekke teknologier som betydelig bedrer klimaavtrykket i drift:

- **Scrubbere:** Ved anvendelse av moderne scrubbere er utslipp av svovel redusert til 0.1% (godt under globalt MARPOL-krav som pr. dags dato ligger på 0.5%).
- **Selective Catalytic Reduction (SCR) reaktorer:** Reduserer utslipp gjennom rensing av eksos, ved å konvertere NOx til nitrogen og vann. Disse skipene er bygget for å tilfredsstille MARPOL sine Tier III-krav for NOx-utslipp (gjeldende for skipsmotorer installert etter 1 januar 2016). Til sammenligning er Tier III utslippsgrensene 80%

lavere enn Tier I-kravene (gjeldende for skipsmotorer installert 1990-2000).

- **Antigroee system:** Beste praksis med tanke på antifouling.
- **Ballast-rensing:** Rensesystemet reduserer skadelige mikroorganismer samt partikler i vann som slippes ut til havet.
- **Elektronisk styrt hovedmotor:** Ny motorteknologi gjør det mulig å optimalisere driften for å redusere drivstofforbruk, og dermed utslipp av klimagassutslipp fra skipene.

DSD Shipping har fem ansatte, og leier disse delvis ut til DSD Cargo Holding. De ansatte har forpliktet seg til å følge DSD Shipping sine etiske retningslinjer, og dermed til å overholde relevante forventninger til antikorrupsjon, interessekonflikter, datasikkerhet, og lignende. Alle ansatte har helseforsikring og får dekket utgifter til trening for å oppmuntre til en aktiv livsstil og tilrettelegge for god helse.

Bidrag til bærekraftig utvikling

Vi skal bidra til å nå klimamålene

DSD Shipping jobber aktivt med å redusere negativ påvirkning på klima og miljø gjennom høy teknisk standard på nye skip, og salg av eldre skip med høyere utslippsintensitet. Dette er selskapets mest vesentlige bærekraftstema innen miljø.

Vi skal bidra til lokal verdiskaping og attraktive arbeidsplasser

Ansattes helse ivaretas gjennom goder som helseforsikring og dekning av treningsutgifter.

DSD Shipping er et internasjonalt selskap, men rundt 30% av selskapets leverandører er norske. DSD Shipping bidrar dermed til sysselsetting og verdiskaping i norsk maritim sektor.

Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring

Selskapet har en Code of Conduct, som er gjeldende for alle ansatte.

Selskapet og dets leverandører opererer i henhold til gjeldende reguleringer og lover for internasjonal skipsfart (se neste side).

Nybyggene fra 2019/2020 har avansert teknologi for å redusere klima- og miljøavtrykk

30% av selskapets leverandører er norske

Alle ansatte har underskrevet DSD Shipping sin Code of Conduct

Faktaboks: Gjeldende regler for skipsfart

Shippingnæringen er tett regulert både internasjonalt og i Norge. Dagens regelverk definerer standarder for flere ESG-temaer, som forurensing, arbeidsvilkår, sikkerhet, og lignende. En oversikt over de viktigste regelverkene og hva de regulerer er lagt inn her:

- International Maritime Organisation (IMO) Guidelines: Koder for shippingnæringen, med det formål å øke sikkerhet til sjøs, hindre forurensing av det maritime miljø, og sikre anti-terrortiltak i maritim virksomhet.
- International Safety Management (ISM) Code: Dette IMO-regelverket definerer en internasjonal standard for sikker drift av skip og for forebygging av forurensing.
- International Ship and Port Facility Security (ISPS) Code: Regulerer sikkerhet på skip og havner, for last og mennesker.
- Maritime Labour Convention (MLC): ILO-konvensjon som regulerer arbeidsforhold og -rettigheter i skipsnæringen.
- The International Convention for the Prevention of Pollution from Ships (MARPOL): De seks MARPOL-konvensjonene definerer utslippsgrenser og prosedyrer for behandlingen av avfall og forurensing på og fra skip
- I tillegg foreligger det klasseregelverk for ulike typer skip, som omfatter både teknisk standard og drift, og andre temaer som HMS og arbeidsforhold.

Bilde: Stamnes Dronefoto - Rune Langeland

DSD Cargo Holding

Aktivt eierskap

DSD Cargo Holding er en investering under området Maritim og marin. DSD har en 100 prosent eierandel i selskapet.

Om selskapet

DSD Cargo Holding består av selskapene Baltic Line og Sp/f Skipafelagid Nor Lines (SNL). Selskapene har ingen ansatte, men kjøper ansattetjenester fra DSD Shipping.

Baltic Line opererer tre konvensjonelle multi-purpose skip, med en fast ukentlig rute mellom Finland, Baltikum, Polen, Danmark, Sverige og Norge. Baltic Line eier ikke skipene, men har ansvar for daglig drift. Skipene drives i henhold til gjeldende reguleringer i bransjen (se forrige side). Baltic Line sine kunder stiller spesifikke krav til selskapet og til skipenes drift, og selskapet rapporterer jevnlig til sine kunder for å dokumentere oppfyllelse av kundens krav. DSD Cargo Holding har tett oppfølging av skipene og sikrer at regler og prosedyrer følges.

SNL eier to LNG-skip, *M/V Samskip Kvitbjørn* og *M/V Samskip Kvitnos*, som ble levert i 2015. Skipene og crewing er outsourcet til Fjord Shipping, som er ISM-sertifisert av DNV GL og opererer i henhold til gjeldende regler for næringen. Hovedmotorene for disse skipene er rene «Lean Burn» LNG-motorer

som har flere klima- og miljøfordeler i forhold til tradisjonelle forbrenningsmotorer; de har 20-30 prosent lavere utslipp av CO₂, ca 85 prosent mindre NOx-utslipp og ingen svovel eller partikkelutslipp. *M/V Samskip Kvitbjørn* og *M/V Samskip Kvitnos* har begge en score på 54.5 på Environmental Ship Index (ESI), og en NOISE score på 0. Så lenge batteriteknologi og drivstoff som hydrogen og ammoniakk ikke er tilgjengelige for langdistanse shipping, er LNG-motorer viktige for å få ned utslippene fra shipping. Skipene har også installert egne «Ballast Water Treatment» ballastsystemer som reduserer utslipp av mikroorganismer samt partikler til vann. Kongsberg Maritime overvåker skipene gjennom en rekke sensorer og avansert dataanalyse. Dette driftssystemet sikrer at drift og vedlikehold optimaliseres.

M/V Samskip Kvitbjørn og *M/V Samskip Kvitnos* har vunnet flere priser:

- Thor Heyerdahl prisen, 2014
- Miljøprisen - Transport & Logistikk, 2013
- Green Ship Technology, 2013
- Next Generation Ship Award, 2011

Bærekraft i DSD Cargo Holding

Gjennom sitt ansettelsesforhold i DSD Shipping, har de som jobber for DSD Cargo Holding forpliktet seg til å følge DSD Shipping sine etiske retningslinjer. Disse forklarer selskapets forventninger til sine ansatte, og dekker tematikk som forventet oppførsel, antikorrupsjon, innsidehandel, informasjonshåndtering og datasikkerhet. Retningslinjene spesifiserer at "Ansatte må være fullt forpliktet til målet om å skape tryggere skip og renere hav, da vi vurderer det som vårt samfunnsansvar å bidra til bedre livskvalitet".

Utover egne ansatte er ansvarlig leverandørkjedehåndtering viktig for å sikre at DSD Cargo Holding sine standarder og forventninger er styrende for aktivitetene de to

selskapene er involvert i, da en betydelig andel av relevante aktiviteter i begge tilfeller er satt ut til underleverandører. SNL sin underleverandør Fjord Shipping, og Baltic Line sine underleverandører Prima Shipping og RABN, er alle sertifisert i henhold til ISO 9001 Kvalitetsstyring og ISO 14001 Miljøledelse. For begge selskaper måles bunkersforbruk, relevant for selskapenes CO₂-utslipp, hos underleverandører.

Ved bygging samt innleie av nye skip gjør DSD Cargo Holding en nøye vurdering av aktuelle verft/leverandører, hvor temaer som lønnsforhold, arbeidsrettigheter og HMS er en del av vurderingen. DSD Cargo Holding følger prosessene tett, med representanter tilstede på verftet i store deler av prosjektet.

Bidrag til bærekraftig utvikling

Vi skal bidra til å nå klimamålene

SNL og Baltic Line sine hovedleverandører er sertifisert iht relevante ISO-standarder (ISO 9001 og ISO 14001). Selskapenes skip driftes i samsvar med gjeldende reguleringer for internasjonal skipsfart (se side 26).

SNL sine skip, *M/V Samskip Kvitnos* og *M/V Samskip Kvitbjørn*, går på LNG.

Vi skal bidra til lokal verdiskaping og attraktive arbeidsplasser

Begge selskapene kjøper management-tjenester fra DSD og DSD Shipping. SNL har 90% norske leverandører, mens Baltic Line har rundt 10% norske leverandører.

Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring

Ansatte har signert DSD Shipping sin Code of Conduct gjennom sitt ansettelsesforhold i DSD Shipping.

SNL og Baltic Line sine hovedleverandører er sertifisert iht ISO 9001 og ISO 14001

90% av SNL sine leverandører er norske, primært i Vestland og Møre og Romsdal

Alle ansatte har underskrevet DSD Shipping sin Code of Conduct

Zinus

Aktivt eierskap

Zinus er en investering innenfor området Maritim og marin. DSD har 36.5 prosent eierandel i selskapet.

Om selskapet

Zinus tilbyr innovative løsninger for landstrømtilkobling og autonom tilkobling for skip. Selskapets mål er å levere de mest innovative, effektive, estetiske og brukervennlige løsningene for en elektrifisert verden. Selskapet tilbyr løsninger som muliggjør nullutslippstransport. Zinus sine produkter faller under to kategorier: landstrømtilkobling for skip som ligger i havn, og ladeløsninger for el-ferger og andre skip drevet på elektrisitet. Selskapets ledende teknologi, kombinert med designprofilen, gjør produktene meget konkurransedyktige etterhvert som stadig flere land og havner ønsker å legge til rette for både mer klimavennlig og utslippsfri maritim transport.

Zinus ble etablert i 2018, og hadde i 2020 en omsetning på 60 MNOK. Så langt har selskapet levert 151 produkter langs hele norskekysten, og ser nå på muligheten for videre internasjonal vekst.

Bærekraft i Zinus

Løsningene Zinus tilbyr er helt essensielle for å ta ned klimagassutslippet i maritim sektor,

som i dag er en vesentlig bidragsyter til både Norges og verdens klimagassutslipp.

Utover dette bidraget jobber Zinus aktivt med å bedre sin påvirkning under områdene helse, miljø og sikkerhet (HMS), klima og kvalitet. I 2020 har selskapet etablert tydelige mål for dette arbeidet. Innen miljø er det satt mål for reduksjon av avfall produsert, samt økt sorteringsgrad og gjenbruk av emballasje. Når det kommer til HMS er fokuset på personskader og å bygge en god HMS-kultur, samt på sykefravær og oppfølging av medarbeidere. Innen kvalitet er

det satt mål både for kvalitetstesting av produkter, leveringspresisjon og kundeoppfølging, og oppetid på leverte produkter.

Data på disse punktene vil innhentes og analyseres i løpet av året, for å skaffe en oversikt over

nåværende status. Videre mot 2022 vil tiltak iverksettes for å sikre at selskapet når sine mål. Zinus er sertifisert i henhold til:

- ISO 9001 Kvalitetsledelse
- ISO 14001 Miljøledelse
- ISO 45001 Arbeidsmiljø

Infrastruktur til maritim transport i EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter

Zinus sine to typer løsninger (landstrøm og lading) vil kategoriseres under aktiviteten 'Infrastructure enabling low carbon water transport' i EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter. Det betyr at Zinus vil ha muligheten til å kvalifisere sin virksomhet som bærekraftig ved å dokumentere oppfyllelse av de tekniske kravene i taksonomien. Under fremtidig norsk og europeisk regelverk vil selskapet da trolig kunne kategoriseres som en grønn investering i porteføljen til sine investorer.

Bidrag til bærekraftig utvikling

Vi skal bidra til å nå klimamålene

Zinus sin påvirkning på miljøet er gjennomgående bevisst, både med tanke på bruk av kjemikalier i produksjon, avfallshåndtering og ved vedlikehold av leverte produkter. Løsningen i seg selv bidrar til reduksjon av utslipp i skipsfarten gjennom lading ved kai av elektriske ferger, skip og båter.

Vi skal bidra til lokal verdiskaping og attraktive arbeidsplasser

Selskapet talte 12 ansatte ved slutten av 2020, hvorav ingen

Selskapets produktutvikling vil bidra til å ta ned utslipp i skipsfarten ytterligere

Zinus har over 50 leverandører i Vestland fylke

Selskapet har etablert etiske retningslinjer

kvinner var ansatt. Dette er endret i 2021, og vil reflekteres i neste års rapportering.

Gjennom et samarbeid med den lokale videregående skolen tilbyr Zinus praksisplasser til elever. Selskapet har også over 50 leverandører lokalisert lokalt i Vestland fylke.

Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring

Zinus har etablerte etiske retningslinjer som alle ansatte gjennomgår ved ansettelse. I tillegg har selskapet etablerte rutiner for prekvalifisering av kritiske leverandører.

Veien videre

Zinus har nylig begynt et arbeid for å jobbe mer systematisk med HMS, klima og kvalitet. Dette arbeidet vil fortsette i 2021 og 2022, parallelt med at selskapet fortsetter sin vekst med økende fokus på det internasjonale markedet og produktutvikling.

Rayvn

Aktivt eierskap

Rayvn AS er en investering innenfor Mobilitet. DSD har 13.99 prosent eierandel i selskapet.

Om selskapet

Rayvn utvikler og leverer software for krise- og hendelseshåndtering. Verktøyet gjør det mulig for organisasjoner å raskt mobilisere sine ressurser, koordinere sin respons og kommunisere effektivt under hendelser med kontinuerlig automatisk dokumentering underveis.

Selskapet ble etablert i 2016 og har 25 ansatte i Norge, 1 i Litauen og 3 i USA, Montana.

Bærekraft i Rayvn

Som teknologibedrift har ikke Rayvn noe direkte påvirkning på kundens måte å håndtere krise- og hendelser på. Likevel bidrar deres teknologi til bedre krise- og hendelseshåndtering som dermed bidrar til et indirekte positivt bidrag til HMS og sikkerhet. Rayvn sitt fokus ligger i det å sikre at mennesker som ikke er trent opp til å håndtere uforutsette og vanskelige situasjoner, har de beste forutsetningene for å lykkes med dette arbeidet. I slike situasjoner vil mangel på å handle proaktivt og håndtere krisen strategisk i verste fall føre til at en kritisk hendelse blir enda mer alvorlig.

Rayvn jobber mot det å bli et grønnere selskap og har satt seg som mål å starte med de områdene hvor selskapet ser de har et potensiale for å redusere sitt fotavtrykk i egne aktiviteter. I 2019 iverksatte selskapet dermed et tiltak for å redusere egen flytrafikk med 50 prosent. Som følge av Covid-19 pandemien har forretningsreiser siden da vært nær sagt fraværende og digitale møter har blitt den nye hverdagen.

Selskapet jobber nå med å redusere prosesserings-behovet for sine applikasjoner. Dette vil redusere energibruken fra drift og bruk av selskapets tjenester, og vil være med å redusere selskapets indirekte (scope 3) utslipp. Selskapets datasenter driftes gjennom Microsoft Azure sin skyplattform. Microsoft Azure har satt som mål å drifte med 100

prosent fornybar energi innen 2025, og har i tillegg mål for avfallsreduksjon, å ikke bidra til avskoging og å redusere vannbruk. Dette betyr at Rayvn sine tjenester innen 2025 vil driftes på fornybar energi, med redusert ressursforbruk.

GDPR og datasikkerhet ivaretas i henhold til globale retningslinjer og styres av kvalitets- og sikkerhetsleder som dokumenterer og sikrer at selskapet ivaretar dette på en god måte. Mer informasjon om Rayvn sin behandling av personinformasjon er tilgjengelig på selskapets nettside [her](#).

Bidrag til bærekraftig utvikling

Vi skal bidra til å nå klimamålene

Rayvn har fokus på å sikre at egen drift har "føre var"-prinsippet integrert i operasjonelle prosedyrer og styringsdokumenter.

Selskapet har også satt seg mål for utslippsreduserende aktivitet gjennom å redusere selskapets bruk av drivstoff ved å redusere forretningsreiser til 0 reiser i 2020, og redusere energiforbruk gjennom regulering av strømforbruk i sine kontorlokaler.

I tillegg har selskapet fokus på å øke energieffektivitet ved å redusere prosesserings-behovet. Dette bidrar positivt til å redusere indirekte klimagassutslipp (Scope 3).

Vi skal bidra til lokal verdiskaping og attraktive arbeidsplasser

Rayvn har totalt 21 ansatte hvorav 14% er kvinner. I ledelsen er det foreløpig ingen kvinner. Selskapet er i prosessen med å etablere en ekstern rapporteringslinje for uetisk oppførsel, men bruker i dag verneombudet eller daglig leder som kontaktpersoner ved hendelser. Verneombudet har gjennomført 40-timerskurset i HMS og har en webinarserie om alle policyer som en del av selskapets obligatoriske opplæringsprogram.

Rayvn jobber med å redusere prosesserings-behovet til sine tjenester, som reduserer indirekte klimagassutslipp (Scope 3)

I 2020 hadde selskapet 0 % sykefravær

Pågående arbeid for å sertifiseres innen ISO 27001 og ISO 9001

Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring

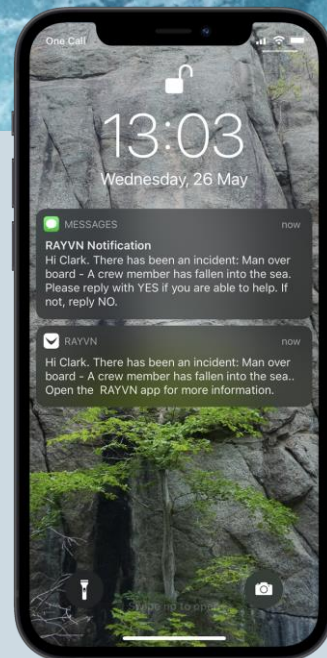
Rayvns Code of Conduct er basert på FNs menneskerettigheter og en rekke ILO konvensjoner. I tillegg har selskapet et pågående arbeid for å sertifiseres innen ISO 27001 og ISO 9001 i løpet av 2022. Disse skal integreres i selskapets kvalitetssystem og som medfører at det stilles høyere krav til både selskapet selv og dets leverandører.

Skogbrann i California

Forskning viser at klimaendringene har skapt varmere og tørrere forhold, noe som resulterer i en økt risiko for brann og en utvidet brannsesong. 2020 ble det året hvor California registrerte flest branner i sin historie, med mer enn tre millioner dekar brent over hele California.

Brannkrisen i California satte ti-tusenvise av redningsmannskap i beredskap, noe som åpnet et behov for samarbeid mellom offentlig og privat sektor for å lette brannslukningsarbeidet og beskytte de offentlige sikkerhetsressursene. Forebygging av spredning av skogbrannen krevde en felles innsats og samarbeid mellom mange aktører, noe som økte behovet for et integrert krisehåndterings- og kommunikasjonssystem som lot alle de ulike interessentene spille sin rolle under en slik krise.

I 2020 bistod Rayvn flere selskaper i California med krisehåndtering. Rayvn-plattformen tilrettelegger for muligheten til å invitere eksterne parter til å håndtere situasjonen etter hvert som kritiske hendelser utviklet seg. Dette har hjulpet selskaper med å øke risikohåndtering og samtidig sikre god og tilstrekkelig kommunikasjon til interne og eksterne kilder. Dette har bidratt til å minimere negativ påvirkning på selskapene - ødeleggelser på hjem og bedrifter; utallige skader som påvirker mennesker og ødelegger natur, bygninger, transportveier og dyreliv.

Tide

Aktivt eierskap

Tide AS er en investering innenfor områdene mobilitet og reiseliv. DSD har en 100 prosent eierandel i selskapet.

Om selskapet

Tide AS har tre hovedvirksomheter: Tide Buss, Tide Bus Danmark og Tide Verksted. Tide er Norges nest største busselskap og blant de største buss aktørene i Danmark. I Norge kjører Tide på offentlige kontrakter i seks fylker og driver kommersiell virksomhet innen tur-, ekspress- og flybuss over hele landet.

Selskapet hadde i 2020 over 4500 ansatte. Hovedkontoret ligger i Bergen.

Bærekraft i Tide

I 2020 iverksatte Tide et prosjekt for å systematisere og formalisere bærekraftarbeidet sitt. Prosjektet har inkludert et bredt utvalg av både interne og eksterne interessenter i prosessen, og i løpet av H1 2021 vil styret ferdigstille et overordnet ambisjonsnivå og målbilde for selskapet. Dette målbildet vil ha et særskilt fokus på selskapets bidrag til FNs bærekraftsmål. KPIer for å måle oppfyllelsen av disse målene vil deretter bli definert. Resultatene fra dette arbeidet vil presenteres i selskapets årsrapportering for 2021.

Tide sin kjernevirksomhet – kollektivtransport – er i seg selv et

bidrag til et mer bærekraftig samfunn. Ved å legge til rette for felles samkjøring fremfor individualisert biltransport bidrar selskapet til lavutslippssamfunnet. Parallelt med det å jobbe for at flere reiser kollektivt, har også Tide i lengre tid jobbet aktivt for å bidra til mer miljøvennlige busser. Stikkord her er økt andel elektriske busser, og bruk av utslippsreducerende drivstofftyper, eksempelvis gjennom bruk av biodrivstoff. Andel busser med bærekraftige og fornybare drivstoffer har økt fra 29% i 2019 til 48% i 2020. Selskapet har også satset på innfasing av elbusser, både innen bybuss- og turbuss-segmentet (se sak på side 41). Andre prioriterte områder selskapet har innen miljø er å redusere tomkjøring og optimalisere kapasitetsutnyttelse. Gjennom grundig og kontinuerlig opplæring av medarbeidere, arbeides det med å etablere en kjørestil som minimerer drivstofforbruk og tomkjøring. Fra 2019 til 2020 har direkte og indirekte klimagassutslipp (Scope 1 og 2) blitt redusert med nærmere 28%. En viktig årsak til denne reduksjonen er overgang til mer

mer miljøvennlig drivstoff i nye kontrakter og et helt driftsår med 36 elbusser i Trondheim.

Selskapet har også et sterkt fokus på HMS og ansattes helse. Tide og andre selskaper innen kollektivtrafikk ble den 12. mars 2020 definert som samfunnskritiske bedrifter. Denne transportsektoren skulle dermed opprettholde tilbudet for å sikre at annet samfunnskritisk personell skulle komme seg frem og tilbake på jobb på en smittevernsmessig forsvarlig måte.

Under Covid-19 pandemien har det for Tide vært viktig å sikre smittevern for ansatte, reisende og samarbeidspartnere. Det har vært iverksatt en rekke tiltak for å forhindre og redusere smitteutbrudd på reiser og arbeidsplasser, og de introduserte tiltakene har vært meget effektive. Det har derfor vært mulig å opprettholde kollektivtransporttilbudet til kunder som har behov for tjenesten i en krevende tid.

I første kvartal 2021 fikk Tide tildelt inkluderende arbeidslivsmidler til tiltak for å øke nærvær og helsetiltak blant medarbeidere. Et av disse tiltakene er utarbeidelsen av en "Norge rundt"-applikasjon som har som formål å oppfordre ansatte til å bevege seg mer i hverdagen. Applikasjonen vil legge opp til en konkurranse hvor deltakerne får poeng for å forflytte seg fra stasjon til stasjon, enten ved

å gå, løpe eller sykle. Konkurransen vil strekke seg over hele landet.

Tide er et selskap med stort mangfold, og bidrar til verdiskapning og et inkluderende arbeidsliv gjennom å ønske velkommen ansatte fra et bredt spekter av bakgrunner og i ulike aldre. Selskapet har over 50 nasjonaliteter, og ved utgangen av 2020 utgjorde medarbeidere med utenlandsk opprinnelse 26 prosent av virksomhetens faste ansatte. Tide er også en viktig arbeidsplass for seniormedarbeidere gjennom å tilby en karrierevei nummer to som en kan bevare til fylte 75. Likestilling og rekruttering av kvinner til transportsektoren er også et område Tide har jobbet aktivt med over lengre tid. Ved utgangen av 2020 var kvinneandelen i Tide AS (Norge og Danmark) på 13 prosent, og i Tide Buss AS var den på 11 prosent. Ved hovedkontoret utgjorde kvinneandelen i

lederstillinger 36 prosent, og blant øvrige administrasjonsansatte var den 34 prosent. Tide skal jobbe målrettet mot likestilling og ikke-diskriminering og har utarbeidet en likestillingsrapport og påfølgende handlingsplan for å systematisere dette arbeidet gjennom hele 2021. Verneombud, tillitsvalgte, hovedtillitsvalgte og bedriftshelsetjenesten vil involveres i dette arbeidet gjennom bl.a. Hovedarbeidsmiljøutvalget og andre faste samarbeidsfora både sentralt og lokalt.

Bidrag til bærekraftig utvikling

Vi skal bidra til å nå klimamålene

Tide jobber aktivt med å redusere sine klimagassutslipp, blant annet gjennom å optimalisere drivstofforbruk og kapasitetsutnyttelse, øke bruken av utslippsreducerende drivstofftyper, og fase inn elbusser i flere av virksomhetens markedssegmenter. Dette har gitt tydelige resultater: direkte og indirekte klimagassutslipp (Scope 1 og 2) er redusert med 28% fra 2019 til 2020,

Fra 2019 til 2020 har Tide redusert sitt klimagassutslipp (Scope 1 og 2) med 28%

71% (av 4521 ansatte) svarte på medarbeiderundersøkelsen i 2020

Selskapets etiske retningslinjer er delt med de ansatte

og andel busser med bærekraftige og fornybare drivstoffer har i samme periode økt fra 29% til 48%.

Vi skal bidra til lokal verdiskaping og attraktive arbeidsplasser

Tide er DSDs desidert største selskap med over 4500 ansatte fordelt over hele landet. I 2020 hadde selskapet 13% kvinner totalt, og 33% i ledelsen. Selskapet gjennomfører en årlig medarbeiderundersøkelse og hadde i 2020 en rekord på svarprosent på 71%. I tillegg jobber selskapet med å oppdatere sine varslingsrutiner, gjennom etableringen en ekstern varslingskanal. Denne vil være tilgjengelig i løpet av 2021. Tide buss hadde i 2020 ny rekord på antall læringer, med totalt 32 nye bussjåfør-læringer. I tillegg har verkstedet i Norge og Danmark totalt 4 læringer.

Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring

Tide har etablerte etiske retningslinjer som er delt med alle ansatte. Disse retningslinjene inneholder blant annet informasjon om selskapets forventninger og regler rundt antikorrupsjon.

Veien videre

Tide sitt pågående prosjekt for å systematisere og konkretisere selskapets arbeid og ambisjoner innenfor bærekraft og samfunnsansvar forventes ferdigstilt i 2021. Neste års rapportering vil kommunisere ambisjonene som defineres i prosjektet.

Tide, Trondheim: En attraktiv lærebedrift

På Tides avdeling i Trondheim har de jobbet målrettet for å rekruttere lærlinger til bedriften og for å skape en god læringsarena. Dette arbeidet har nå begynt å gi god avkastning og avdelingen har i dag lærekontrakt med hele 11 lærlinger. Avdelingen har også 10 elever fra videregående skole som er på yrkesfaglig fordypning. Alle disse ønsker lærlingplass hos Tide til høsten. I tillegg har avdelingen også 3 søkere til opptak for førerkortutdanning i januar.

I Trondheim har de opparbeidet en svært god kontakt med de ulike skolene i regionen. Allerede tidlig på høsten, rett etter skolestart, besøker Tide skolene og de nye elevene. Da presenterer de Tide som en god lærebedrift, som ønsker å følge elevene fra vg1 og gjennom hele skoleløpet frem mot fagbrevet.

Opplæringsansvarlig i Trondheim, Bjørn Stokka, er overbevist om at dette er grunnlaget for suksessen deres.

- Vi har en tett dialog med både lærere og elever og skaper gode relasjoner som er viktig med tanke på å skape trygghet og tilhørighet, sier Bjørn.

Tide er ikke tilknyttet et Opplæringskontor og er dermed selv ansvarlig for å utarbeide et utdanningsløp som dekker alle punktene i læreplanen. Opplæringen skal i tillegg i størst mulig grad tilpasses evnene, interessene og forutsetningene til de enkelte lærlingene.

- Den gjengen vi har med oss nå er svært flinke og kommer til å bli dyktige sjåførere når de er ferdige med utdanningen. De er pliktoppfyllende og gode ambassadører for Tide og våre verdier, fortsetter Bjørn.

En annen viktig faktor for å lykkes, er at hele teamet støtter opp under arbeidet som blir gjort.

- Sjåførere, vaskere, klargjørere og øvrige ansatte tar imot og inkluderer elevene på en fantastisk måte og deler villig av sin kunnskap. Dette sammen med gode planer og evne til å se og legge til rette for den enkelte bidrar til at vi har fått et rykte på oss som en unikt god lærebedrift i Trøndelag, avslutter Bjørn.

Hva er bærekraftig mobilitet?

Transport er en vesentlig kilde til klimagassutslipp. I Norge står transport for 25% av totale klimagassutslipp (European Energy Agency, 2018). FN melder at transport står for den største bruken av energi i verden i dag. I implementeringen av FNs mål for bærekraftig utvikling understrekes viktigheten av å sikre effektiv og rimelig kollektivtransport, god infrastruktur for varefrakt, bedre luftkvalitet i byer, og reduserte klimagassutslipp fra transport.

Transport kan vi ikke klare oss uten, og det er derfor viktig at vi utvikler og implementerer bedre transportløsninger, allerede i dag. DSD er en vesentlig investor innen både mobilitet og andre sektorer hvor transport er viktig, som reiseliv og maritim og marin. Vi mener at det pålegger oss et ansvar for å investere i ny mobilitetsteknologi, og bidra til mer utbredt bruk av miljøvennlige og bærekraftige transportmidler. Vår satsing på Eurobus Nordic, utrulling av elektriske busser i Tide, og investeringene i imove og Zinus, er bare noen eksempler på hvordan vi lever opp til det ansvaret. Vi kommer til å utvikle fremtidens transportløsninger på samme måte som vi har vært med på å forme norsk industri siden vi sjøsatte vår første hjuldamp i 1855.

Fremtidens transport: Utslippsfri mobilitet i Norges klimaplan og Nasjonal Transportplan

I regjeringens klimaplan, lansert 8. januar 2021, legges det opp til en 45% reduksjon i ikke-kvotepliktige utslipp mot 2030. Dette inkluderer en 37% utslippsreduksjon fra veitransport, fra 8.5 millioner tCO₂e i 2019 til 5.3 millioner tCO₂e i 2030. Planen legger til grunn at økt CO₂-avgift vil insentivere en overgang til nullutslippsteknologi i sektoren, og oppmuntre til mer kollektivtrafikk. Det vurderes også å opprette nullutslippssoner, i første omgang som pilotprosjekt i utvalgte byer. Hvis innført vil dette gjøre nullutslippstransport enda mer konkurransedyktig. Offentlige anbud, for kommuner og fylkeskommuner, er også planlagt å vris mot mer bærekraftige løsninger, med en plan om krav om nullutslipp eller biogass i nye bussanbud fra 2025. Dette tiltaket alene er beregnet å gi et utslippskutt på om lag 1 million tCO₂e i perioden 2025-2030. Staten skal støtte teknologiutvikling gjennom blant annet Klimasats og Enova. Nasjonal transportplan (NTP) for 2022-2033 (planlagt behandlet i Stortinget i juni 2021), har også mål om at i 2025 skal nye bybusser være nullutslippskjøretøy eller bruke biogass og innen 2030 skal 75 prosent av nye langdistansebusser være nullutslippskjøretøy.

FNs bærekraftsmål 11 dekker transport under delmål 11.2: Å innen 2030 gi alle tilgang til trygge, rimelige, tilgjengelige og bærekraftige transportsystemer, og dermed forbedre trafikksikkerhet, spesielt gjennom å utvide kollektivtransport, med spesielt fokus på behovene til dem i sårbare situasjoner, kvinner, barn, mennesker med nedsatt funksjonsevne, og eldre mennesker.

Elbusser i Tide

I november 2020 annonserte Tide en satsing på utslippsfrie og hel-elektriske turbusser. Prosjektet inkluderer 16 elektriske busser og 14 ladestasjoner, og støttes av Enova med i overkant av 27 millioner kroner.

“Norge er godt i gang med innføringen av elektriske bybusser, og satsingen til Tide markerer startskuddet for en tilsvarende omstilling i turbussmarkedet. Turbusser har imidlertid helt annerledes driftsmønster og stiller strengere krav til for eksempel rekkevidde og bagasjekapasitet. Det blir derfor viktig å få testet ut og vist at elektriske busser fungerer minst like bra som dieselbusser også i dette segmentet,” sier transportsjef Astrid Lilliestråle i Enova.

Klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn (V) kommenterer at “Det er viktig at også busser, større lastebiler og anleggsmaskiner kommer over på nullutslippsløsninger for at vi skal nå klimamålene våre. Derfor er det gledelig å se at store aktører som Tide går foran og tester ut elektriske turbusser med støtte fra staten. Jeg håper at erfaringene og lærdommen fra dette prosjektet gjør at andre selskaper følger Tides eksempel.”

De elektriske turbussene blir levert i løpet av 2022, og vil kjøre i Stavanger, Bergen, Trondheim, Tromsø og Honningsvåg. Bussene vil gi en estimert årlig besparelse av CO₂-utslipp på rundt 720.000 kg.

Eurobus Nordic

Aktivt eierskap

Eurobus Nordic (Eurobus) er en investering under området Mobilitet. DSD har en 38.46 prosent eierandel i selskapet.

Om selskapet

Eurobus ble etablert i 2018 og importerer utslippsfrie busser til Norden. Bussene produseres av den kinesiske produsenten, Xiamen Golden Dragon Bus Co Ltd (Golden Dragon).

Videre vil Eurobus utvide sine aktiviteter til å inkludere service ettermarkedsaktiviteter.

Bærekraft i Eurobus Nordic

Eurobus ble etablert med forventninger om økt utslippsfri mobilitet. Selskapet forventer å utvide både organisasjonen og aktivitetsnivå fremover, og vil i takt med dette etablere prosesser for å sikre bærekraftig drift i egne aktiviteter samt systematisk oppfølging av leverandører.

Bidrag til bærekraftig utvikling

Vi skal bidra til å nå klimamålene

Eurobus sin kjernevirksomhet er et direkte bidrag til å løse vår felles utfordring rundt klimavennlig transport (se side 41).

Styret har i tillegg vedtatt at selskapet skal sertifiseres iht ISO 9001 og ISO 14001, så dette arbeidet vil følge opp snarlig.

Styret har vedtatt at selskapet skal sertifiseres iht ISO 9001 og ISO 14001

Utover Golden Dragon anvender Eurobus Nordic utelukkende lokale leverandører

Styret vil følge opp ESG-målene til selskapet ila 2021

Vi skal bidra til lokal verdiskaping og attraktive arbeidsplasser

Utover leverandører Golden Dragon i Kina anvender selskapet kun lokale leverandører.

Selskapet hadde per 31.12.2020 kun to ansatte. Med fremtidig vekst vil man aktivt jobbe for å sikre mangfold i organisasjonen.

Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring

Daglig leder har ansvar for ESG i selskapet, og rapporterer direkte til styret. I løpet av 2021 vil styret følge opp selskapets ESG-mål og tiltak for å nå disse.

Veitransport i EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter

I EUs taksonomien sine terskelkrav for miljømål 1, å stanse klimaendringene, kategoriseres nullutslipps passasjertransport som bærekraftig. Eurobus vil dermed ha mulighet til å kvalifisere sin virksomhet som bærekraftig ved å dokumentere oppfyllelse av de tekniske kravene i taksonomien. Under fremtidig norsk og europeisk regelverk vil selskapet da trolig kunne kategoriseres som en grønn investering i porteføljen til sine investorer.

imove

Aktivt eierskap

imove er en investering under området Mobilitet. DSD har en 14.6 prosent eierandel i selskapet.

Om selskapet

imove ble grunnlagt i 2018, med en visjon om å gjøre elektriske biler lettere tilgjengelig for flere. imove sin forretningsmodell har to hovedbjelker:

Selskapet har sin egen bilabonnementstjeneste hvor imove-kunden får et fleksibelt månedsabonnement på elbil, med tilgang til en større bil ved behov. Kunden bruker bilen som sin egen, en måned av gangen, og kan bytte bil når som helst. Tjenesten er lagt opp for å være så sømløs og enkel som mulig; det er f.eks fri kilometer og ingen forskuddsbetaling eller bindingstid. Inkludert i tjenesten er også forsikringer, service og dekkskift utført hjemme eller på arbeidsplassen.

Et viktig prinsipp for denne delen av virksomheten er at tjenesten skal legge til rette for at kunden har rett bil til rett tid. I stedet for å kjøre en stor bil hele året, kan man kjøre en mindre miljøvennlig elbil til hverdags, siden man uansett har tilgang på den store de få gangene man trenger det. Ved hjelp av egenutviklet teknologi og datafangst fra bilene optimaliserer imove utnyttelsen av bilressursene.

White-label teknologien imove har utviklet for å drifte sin egen tjeneste, med bl.a. automatiserte datadrevne prosesser, flåtestyring, digital bestillings- og signeringsløsninger, selger imove på lisens til banker, strømleverandører, bilimportører og bilprodusenter som Software as a Service.

Siden 2018 har selskapet vokst til 30 ansatte, og en bilpark på nær 1000 biler. Selskapet fører nå 18 merker, med over 50 bilmodeller. imove ruller nå ut sine tjenester i hele Europa, og tar med dette sikte på å kapitalisere på nye trender innen nye bileierskap og grønn mobilitet. imove er partnerbasert, og bygger ut sitt tjenestetilbud og bruksområde i samarbeid med et bredt spekter av partnere, fra bilprodusenter, til forsikringsselskap til digitale markedsplasser. Sammen er de med på å skape en mer delingsbasert og klimavennlig tilnærming til mobilitet i Europa.

Bærekraft i imove

Bidraget til mer bærekraftig mobilitet, bileierskap og utnyttelse av biler er selve kjernen i imove sin forretningsidé. imove tilbyr kun elbiler i sin abonnementstjeneste.

I dag er det eneste unntaket tilleggstenesten, som både består av elektriske men også fossile biler. Tanken med å tilby tilgang til en større, ikke-elektrisk weekendbil i tillegg til den elektriske hverdagsbilen, er med å gjøre elbil mer attraktivt ved at det relativt sjeldne behovet for en større bil til hytteturer og ferier også skal kunne møtes mens man leier en mindre elbil i hverdagen

Selskapet videreformidler biler produsert av andre, og har dermed ingen innflytelse på ressursbruk i produksjonsprosessen. imove sitt fokus er derimot på å sikre optimal bruk gjennom bilens levetid, og gjennom ulike faser med abonnement, leasing og mulig kjøp. Den grundige dataanalysen selskapet gjør av bilen og dens bruk mens den er på imove sin plattform hjelper å sikre optimal bruk gjennom hele bilens livsløp. Optimal bruk sikrer et optimalt livsløp for bilen, som videre resulterer i optimal bruk av ressurser.

imove sitt bidrag til klimavennlig mobilitet er blant annet anerkjent gjennom et 15 MNOK tilskudd til miljøteknologi, mottatt fra Innovasjon Norge i 2021.

Selskapet er nå i en krevende vekstfase, og tar sikte på

videreutvikling av nødvendige prosedyrer, policyer og strategier for å sikre sikker og bærekraftig drift. Ansatte som jobber mot eksterne bankforbindelser knyttet til finansiering av bilflåten har blitt kurset i antikorrupsjon og anti-hvitvasking.

Bidrag til bærekraftig utvikling

Vi skal bidra til å nå klimamålene

imoves produkt klassifiseres som miljøteknologi, og bidrar til en forbedring i utslipp fra bilbruk, både gjennom bruk av elbiler og gjennom tilrettelegging for bildeling.

Vi skal bidra til lokal verdiskaping og attraktive arbeidsplasser

imove har 30 ansatte, hvorav 20% er kvinner. Selskapet har et sterkt fokus på tilbakemeldingskultur og sender ut en ansattundersøkelse til teamet tre ganger årlig, med fellesmøter en gang i måneden for oppfølging.

Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring

Alle ansatte som er involvert i eksterne bankforbindelser, for eksempel ved finansiering av bilflåten, gjennomgår antikorrupsjon og anti-hvitvaskingskurs.

Veien videre

Ettersom imove fortsetter sin vekst og videreutvikler sin teknologi og tjenester, vil selskapet jobbe enda mer målrettet med å dokumentere og tallfeste selskapets bærekraftsbidrag. Dette vil kommuniseres i kommende rapportering.

imove sin utvikling av miljøteknologi har mottatt støtte av Innovasjon Norge

I 2020 hadde selskapet 0% sykefravær

Alle relevante ansatte har gjennomført kurs i antikorrupsjon

Go Fjords

Aktivt eierskap

Go Fjords er en investering innenfor området Reiseliv. DSD har en 100 prosent eierandel i selskapet.

Om selskapet

Go Fjords er en norsk reiselivsoperatør, med 11 faste ansatte i Bergen i tillegg til samarbeidsavtaler med lokale guideselskaper over hele landet. Selskapet tar turister med til kjente og mindre kjente attraksjoner i fjellet, langs fjorden og ved kysten langs hele Norge. Go Fjords leverer totalopplevelser og opererer utover det å kun være en distribusjonskanal ved å tilføre egne elementer gjennom en egnet plattform. Selskapet tilbyr dermed komplette pakkeløsninger som gjør det mulig for gjestene å slippe planlegging og koordinering og heller fokusere på å nyte opplevelsen. I oppstartsåret 2019, hadde selskapet 50 000 besøkende gjester hvorav over 90 prosent av disse var utenlandske turister.

Selskapet har fokus på å benytte allerede eksisterende tjenester i alle sine pakkeløsninger i de tilfellene hvor dette lar seg gjøre. Ved å fokusere på og levere pakker med eksisterende lokale tilbud, får turistene en følelse av å kunne reise som de lokale samtidig som de får en løsning spesialtilpasset dem.

Selskapet har som mål å sikre at lokal næring blir brukt ved å få til

godt samspill med det lokale næringslivet i de områdene de reiser i. For å imøtekomme lokalsamfunn med en viss forutsigbarhet i det de gjør, betaler eksempelvis Go Fjords lokale guider per time uavhengig av antall deltakere på turen. På den måten sikrer Go Fjords at de lokale kreftene forblir og gir et unikt tilbud til gjestene.

Hovedkomponenten til Go Fjords' løsninger er plattformen hvor pakkene tilbys. Denne plattformen har selskapet utviklet selv, med en forventet utvidelse i markedet i løpet av 2021. I tillegg vil selskapet tilby booking (f.eks. reiselivstjenester) som en tjeneste utover høsten 2021.

Bærekraft i Go Fjords

Go Fjords har startet et arbeid mot å bli et mer bærekraftig selskap. Dette innebærer et ønske om å operere tjenestene sine mer bærekraftig, blant annet gjennom bruk av mer miljøvennlige transportmidler. Likevel er ikke teknologien på plass enda og strekningene for lange til å kunne ta i bruk for eksempel el-busser i sine reiser. Selskapet har inngått et samarbeid med Tide for å kartlegge og skape muligheter innenfor

lavutslippstransport over tid. Som et mellomledd bruker Go Fjords eksisterende transportnett/ offentlig transport aktivt inn i pakkene sine i stedet for egne chartrede løsninger. Samtidig opplever Go Fjords at turistene har et større behov for å være bevisst sine egne utslipp. Som en totalleverandør for både før, under og etter reisen, jobber selskapet med digitale løsninger som tilrettelegger for transparens rundt utslipp knyttet til aktivitetene som tilbys. Utviklingen av disse løsningene er under arbeid, med en forventning om å lanseres på plattformen i løpet av 2021.

Lokal utvikling er og forblir et viktig fokusområde for Go Fjords. Ved å bruke for eksempel lokale reisebyrå-, hoteller-, og utsalgssteder sikrer at turene bidrar til lokal verdiskapning. og fokusere på forutsigbare samarbeidsavtaler for leverandørene er selskapet med å tilrettelegge for lokal verdiskapning

Utslippsreduserende løsninger er en integrert del av teknologiutviklingen

40% kvinneandel i ledelsen

Gjennomfører risikoanalyse på alle nye leverandører

på tvers av landet. Denne bevisste behandlingen av leverandører muliggjør langsiktige og gode forhold tuftet på samarbeid og et felles ønske om å bygge lokal utvikling og å tilby gjestene en unik opplevelse.

Bidrag til bærekraftig utvikling

Vi skal bidra til å nå klimamålene

Go Fjords største påvirkning på utslipp er i valg av underleverandører. En overordnet analyse på potensielt fotavtrykk legger grunnlaget for valg av leverandører. Ellers bidrar selskapet i mindre grad med tiltak som kildesortering på kontoret og generelt fokus på aktivt bruk av digitale plattformer.

Vi skal bidra til lokal verdiskapning og attraktive arbeidsplasser

Selskapet har 11 ansatte hvorav 45% av disse er kvinner. I ledelsen har Go Fjords 40% kvinneandel. I tillegg er nærmere 80% av Go Fjords sine leverandører er lokale.

Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring

Go Fjords arbeider med å utarbeide etiske retningslinjer som skal distribueres til alle ansatte. Selskapet har kun norske leverandører, men gjennomfører risikoanalyser ved innhenting av tilbud fra nye leverandører.

Bilberry

Aktivt eierskap

Bilberry er et underselskap av Go Fjords. DSD har en 100 prosent eierandel i selskapet. Bilberry er et varemerkenavn som er organisert (som eneste aktivitet) i selskapet Adventure Tech AS.

Om selskapet

Bilberry er utviklet av og for aktivitetsbedrifter. Selskapet tilbyr et operativsystem som forvalter hele virksomheten - alt fra å holde orden på kundeoppfølging og bookinger til å styre ressurser og økonomi. Systemet samler flere digitale verktøy i ett og samme system og skaper en god flyt og administrasjon mellom de ulike områdene. Dette gir kundene muligheten til å fokusere mer på de delene av verdikjeden som trenger det mest, nemlig sluttkunden - og å maksimere kundeopplevelsen. Dette resulterer i mindre intern administrasjon for aktivitetsbedriftene. Bilberry ble kommersialisert i desember 2020 og selskapet har allerede landet kontrakter med noen av landets ledende aktivitetsbedrifter.

Bærekraft i Bilberry

Bilberry har en ambisjon om å bygge et større fokus rundt et bærekraftig reiseliv og arbeider med å utvikle teknologi som også vil kunne bevisstgjøre reiselivsaktørene på sine miljøutslipp og det generelle fotavtrykket de har i de områdene hvor selskapet opererer. Bilberry sin teknologi vil dermed kunne øke bevisstheten rundt aktivitets-bedriftenes fotavtrykk og samtidig bidra til å redusere utslipp hos den enkelte aktør. Dette vil kunne skape ringvirkninger i hele verdikjeden, gjennom at det stilles strengere krav til underleverandører og at sluttbrukeren får et bedre innblikk i sitt eget utslipp på reisen.

Veien videre

Bilberry sine ambisjoner om å skape en større bevissthet rundt miljøutslipp og det generelle fotavtrykket som reiselivsaktører utgjør i de områdene hvor de opererer er noe selskapet jobber konkret og målrettet med gjennom utvikling av teknologi som vil kunne støtte denne bevisstgjøringen hos reiselivsaktørene og samtidig bidra til å redusere utslipp hos den enkelte aktør.

XXLofoten

Aktivt eierskap

XXLofoten er et underselskap av Go Fjords og er en investering innenfor reiseliv. Go Fjords har 51 % eierandel i selskapet og de resterende aksjene er fordelt på selskapets 4 lokale eiere.

Om selskapet

XXLofoten tilbyr et bredt utvalg av utendørs-kvalitetsopplevelser for privatpersoner og bedrifter, inkludert for kurs- og konferansemarkedet gjennom alle årstider.

XXLofoten er lokalisert i Svolvær i Lofoten, med naturen som nærmeste nabo. Kontoret er lokalisert midt på kaien i byen og favner om den aktive involveringen av den daglige driften som selskapet ønsker å stå for. Dette gjør selskapet godt posisjonert til å ta raske avgjørelser, og sikre at alle nødvendige ressurser er tilgjengelige for virksomheten. XXLofoten har fire ansatte i administrasjonen, og 15 kvalifiserte, lokale guider i sesongen. Guidene kjenner område godt og sørger for at alle aktiviteter blir utført i samsvar med selskapets retningslinjer, både for å ivareta sikkerhet og begrense innvirkningen på Lofotens unike natur.

Bærekraft i XXLofoten

Som et selskap som fremmer Lofotens unike natur og det den har å by på, er XXLofoten svært opptatt av å begrense innvirkningen på naturen og ivareta dens unikhhet. XXLofoten er sertifisert som

Miljøfyrtårn og sertifiseres innværende år.

For XXLofoten er det viktig å benytte lokale ressurser og en majoritet av de som jobber for selskapet har bostedsadresse fra bygda eller omegn. Dette er for å sikre kjennskap til lokalhistorie, menneskene, naturen og den daglige driften. Her bidrar selskapet til et inkluderende arbeidsmiljø gjennom et bredt spekter av mennesker med ulik alder og bakgrunn - alt fra pensjonerte skippere, bankdirektører-, lærere- og tannleger som ønsker helgeaktivitet, flyktninger fra Syria, til sommerstudenter. Selskapet har også inne flere lærlinger direkte fra

videregående og tilbyr praksis for flyktninger.

Lokal verdiskapning er også sentralt for XXLofoten og hvor formålet er å samarbeide med store og små foretak i nærområde. Det legges også til rette for at gjester skal kunne handle lokalt som en del av opplevelsene.

Alle aktivitetene selskapet tilbyr er guidet. Dette for å forsikre at sikkerheten blir godt ivaretatt, men også for å ha kontroll og begrense innvirkningen på naturen og verne om mangfoldet. Dette gjelder alt fra fiske- og kajakkturet om sommeren, til trugeturer om vinteren. Mentaliteten er å forhindre negativ påvirkning på lokalsamfunnet og verne om den unike naturen.

XXLofoten har en ambisjon om å være fremoverlent i møte med klimautfordringene og jobber dermed aktivt inn mot FOU-prosjekt i den lokale forskningsparken. Selskapet er blant annet medlem i

arbeidsgruppe Arclog i samarbeid med bl. a. Universitetet i Tromsø. Daglig leder i XXLofoten er styreleder i nettverket Innovative Opplevelser og representanter fra selskapet deltar i ulike arbeidsgrupper i forskningsmiljø i Nordlandsforskning og UIT, og holder presentasjoner for studentgrupper fra universitet som besøker Lofoten. Daglig leder er også styremedlem i Nordland Regionale Forskningsfond.

I tillegg bidrar XXLofoten aktivt med lærlingeplasser og prosjekter rettet mot høyere utdanning slik som Lofoten Reiselivsfagskole, Norges Idrettshøgskole og Høgskolen i Volda og reiselivslinjen på Aust-Lofoten videregående skole.

Majoriteten av selskapets utslipp er knyttet til transport av turister på fiskebåt eller rib. Her har XXLofoten gjort grep ved å bytte ut gamle motorer som sikrer en bedre

forbrenning samtidig som de minimerer støynivået i de områdene hvor båtene ferdes. Likevel er ikke teknologien på plass til å kunne endre dagens modell, og turisttransport har fortsatt en lang vei å gå for å få elektrifisere dagens fossildrevne motorer. For å bidra med fremdrift på dette område, jobber XXLofoten nå med et pre-prosjekt sammen med UiT hvor fokuset ligger på elektrifisering og optimalisering av turisttransport (elektrifisering og utslippsreduksjon av transport). Her trekker selskapet selv frem flybussen operert av Tide som et godt eksempel.

Bidrag til bærekraftig utvikling

Vi skal bidra til å nå klimamålene

XXLofoten fornyer sin Miljøfyrtårn-sertifisering i 2021, noe som krever rapportering på både utslipp og avfallshåndtering i løpet av 2020. Selskapet jobber også aktivt med det lokale næringslivet for å utvikle nye bærekraftige løsninger i turistnæringen, blant annet gjennom deltagelse i FOU arbeid ved UiT for å øke effektiviteten i transport av turister i Nord Norge. I tillegg er daglig leder styreleder i Innovative opplevelser som jobber med FOU prosjekter for reiselivsnæringen.

Vi skal bidra til lokal verdiskaping og attraktive arbeidsplasser

Selskapet har 9 ansatte hvorav 30% er kvinner. I ledelsen er det

totalt 10% kvinner. Selskapet legger til rette for ulike sosiale tiltak og arrangerer turer for de ansatte og deres familier gjennom sommersesongen, tilbyr praksisplasser for ulike utdanningsnivå og institusjoner, som innvandrer-tjenesten, hvor innvandrere får språkopplæring og tilgang til turutstyr,

Sertifisert Miljøfyrtårn-bedrift og rapporterer på utslipp iht dette

30% av ansatte er kvinner

Har etablert kvalitetssikringssystem av fartøy brukt til fisketurer

og deltar på yrkes-presentasjoner på videregående, folkehøgskoler og fagskoler.

Vi skal bidra til god forretningsskikk gjennom aktiv eierstyring

XXLofoten bruker i større grad eksterne båter til fisketurene sine. De har et etablert kvalitetssikringssystem som krever dokumentasjon på sertifikater/klassing av fartøy, forsikringsdokumenter og at tjenester som leveres er i henhold til gjeldende regler og lover.

Tre tiltak til et bedre lokalsamfunn

Fisk til folket

Som en bedrift som tar med gjester på fisketur, etterstreber XXLofoten det å regulere fangsten i forhold til hva det forventes at gjestene klarer å ta hånd om selv. De fleste som deltar på selskapets turer for å oppleve fisket, tar med seg en filet eller to til egen middag samme dag. I de tilfellene hvor man har fått mer fisk enn hva gjestene klarer å ta hånd om selv, gir selskapet dette bort til sine gode naboer. XXLofoten holder til i 1. etasje i et leilighetsbygg hvor majoriteten av beboerne over er pensjonister. Fersk fisk fra Symra er ettertraktet middag og det er ikke vanskelig å bli kvitt eventuelle rester her. Også under Lofotfisket har selskapet kontaktet barnehager med tilbud om rundfisk for undervisning, og fersk fisk slik at barnehagene kan formidle torskens verdi som matressurs også til den yngre befolkningen i Lofoten.

Språkopplæring og norsk natur

XXLofoten har bidratt til språkopplæring for fremmedspråklige innvandrere som gjennom praksisplass deltar på våre turer noe som i tillegg til språk, også gir innblikk og forståelse (eller undring) av norsk friluftsliv og rekreasjon utendørs. En spesiell opplevelse i Lofoten med både frisk sjøgang og veldig mye frisk luft på en gang.

Kajakktur for ungdomsskolen

XXLofoten samarbeider med ungdomsskolen i Svolvær og tilbyr årlige turer med kajak for de som har friluftsliv som valgfag. Formålet er todelt; å gi en introduksjon til kajak som fremkomstmiddel, men også å synliggjøre hva selskapet som reiselivsbedrift tilbyr besøkende til Lofoten. At dette på sikt også kan bidra til å rekruttere lokal ungdom til reiselivsnæringen får være en potensiell bonus for fremtiden.

www.dsd.no